

CHWIŁA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCJA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACJA: PASAŻ HAUSMANA 3, I p.

Należność pocztową opłacono ryczałtem. Telefon nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.234.

Leczenie promieniami ultrafioletowymi z aparatu najnowszej konstrukcji chorób krwi, przemiany materii, płucnych, nerwowych, skórnych, reumatycznych i t. d.
Dr. MICHAŁ WIKTOR, plac Maryacki 7.

Robotnicze UBRANIA GUMOWE

nieprzemakalne nadające się dla maszynistów, górników, personelu żeglugi i t. p. kilka tysięcy sztuk po bardzo niskich cenach sprzedaje

Powszechne Towarzystwo Konfekcyjne
w Krakowie, ul. św. Marka I. 35.

Pod adresem Ministerstwa Wyznań i Oświaty oraz senatu wszechpaństwowej lwowskiej.

(w) Na tablicy ogłoszeń uniwersytetu pojawił się komunikat, obwieszczający warunki przyjęcia w poczet słuchaczy. Z treści ogłoszenia można wywnioskować, że czynniki miarodajne zdecydowały się zmienić swe dotychczasowe stanowisko, wykluczając od studiów tych wszystkich, którzy nie pełnili służby wojskowej.

Pozostały jednak pewne zastrzeżenia. W myśl ogłoszonych warunków pierwszeństwo mają bowiem ci, którzy spełnili obowiązek służby wojskowej. Wynika z tego, że ubiegający się o przyjęcie na uniwersytet podzieleni zostali na dwie kategorie — że ci, którzy nie będą mogli wykazać się słowami, iż służyli w wojsku polskiem, przyjmowani będą tylko w miarę miejsc, pozostałych po przyjęciu tych wszystkich, którzy dowód taki przedłożyli.

Dlatego senat akademicki wydał tego rodzaju zarządzenie, mimo, iż w intencji Ministerstwa W. R. i O. P. leżało zupełne usunięcie wszelkich różnic i dopuszczenie do studiów całej młodzieży, bez różnicy wyznania i narodowości, to wymagałoby jeszcze wyjaśnienia. Należało raczej oczekiwać, że senat akademicki sam z swej strony wszelkich starań dołoży, aby wyeliminować wszystkie momenta politycznej natury z tej sprawy, która z polityką przecież w gruncie rzeczy nie ma wspólnego i utrudnić nadużywanie tego rodzaju instytucji, jaką jest wszechpaństwowa, dla celów politycznych i agitacyjnych. z wiedzą i nauczaniem w żadnym związku nie stojących. Oczekiwać zaś tego należało tembardziej, ile że ze względu na wyjątkowe losy, jakie przechodziła ta ziemia i skomplikowane stosunki polityczne, które do dziś jeszcze nie przestały zaprzętywać umysłów różnych mężów stanu, można by bardzo wiele dyskutować nie tylko o prawnej, ale i moralnej stronie przywileju, dla jednej kategorii aspirantów o przyjęcie na uniwersytet stworzonego i tudzież można by na temat „obowiązku” służby wojskowej powtórzyć wiele dawno już przytoczonych a do dzisiaj nicem nie odpartych argumentów. Pomiędzy jednak na razie to wszystko, i pragniemy w tej chwili tylko zastanowić się nad tem, czy nie byłoby wska-

Skład nowego gabinetu.

Nadzwyczajna Rada finansowa.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta „Chwili” (eg).)

Warszawa, 19. września. Nowy gabinet został wreszcie sformowany. Trzeba przyznać, że jak na nasze stosunki było się to w krótkim przedziale czasu. W sobotę po południu rozpoczęły się pierwsze pertraktacje z kandydatami na ministrów a dzisiaj o godzinie 10-ej wieczorem nowy prezydent ministrów był już w Belwederze, by listę gabinetu przedłożyć Naczelnikowi Państwa. Co prawda lista ta nie jest pozbawiona poważnych luk. Najważniejsze dwa resorty: sprawy wewnętrzne i skarbu — właściwie wakują, gdyż p. Twardowski ma dopiero przyjechać z Galicyi, by porozumieć się z szefem rządu, przyczem decyzja jego wcale nie jest jeszcze przesądzona, kiedy zaś tekę skarbu obejmuje prowizorycznie obecny podsekretarz stanu p. Markowski.

Dopiero po zbadaniu położenia finansowego państwa przez ad hoc zwołaną Radę finansową stanie się aktualnym poszukiwanie kandydata na ministra. Wyjście to podyktowała konieczność albowiem ani jeden z licznych fachowców nie chciał się zgodzić na objęcie tej teki w dzisiejszych warunkach. Nie bez wpływu pozostało wyczerpanie kredytu w P. K. P. K. z którego minister przysły może korzystać jedynie za dodatkową uchwałą Sejmu.

Zwraca też uwagę w składzie nowego gabinetu niezwykle duża ilość kierowników, co nasuwa wniosek, że poszukiwanie odpowiednich kandydatów, kontynuowaniem będzie w dalszym ciągu. Oprócz skarbu otrzymały kierownictwa: ministerstwo handlu i przemysłu, aprowizacji i zdrowia.

Znamienną jest uchwała klubu Pracy Konst. powzięta dzisiaj wieczorem po długich naradach, która to uchwała pozostawia p. Stesłowicza na dotychczasowym stanowisku ministra poczt. Znaczy to, że nie tylko Nar. Zjedn. Lud. i Klub mieszczański ale

też Klub Pracy Konst. angażuje się w utrzymaniu gabinetu p. Ponikowskiego, tembardziej, że obok p. Stesłowicza także i p. Twardowski uchodzi za męża zaufania tego klubu.

Lista prezydenta Ponikowskiego przedstawia się następująco: prezydentura ministrów, oświata — Ponikowski, sprawy wewnętrzne — vacat, ewentualnie dr. Twardowski, sprawy zagraniczne — Sidimunt, skarbu kierownik obecny wiceminister — Markowski, sprawiedliwość — Sobolewski, sprawy wojskowe — Sosnkowski, rolnictwo — Raczyński, handel i przemysł kierownik obecny wiceminister — Strassburger, koleje — dr. Bol. Sikorski, poczta — dr. Stesłowicz, aprowizacja kierownik — Wyczółkowski, zdrowie kierownik Chodźko, roboty publiczne — Narutowicz, b. dzielnica pruska — Trzcifski.

Warszawa. (Pat). Desygnowany prezydent ministrów Ponikowski przyjął dziś przedstawicieli prasy i oświadczył co następuje: Lista gabinetu została uformowana ale jeszcze nie podpisana przez Naczelnika Państwa. Opóźnienie w utworzeniu gabinetu powstało stąd, że chciałem się zagoznić ze stanem finansowym. Po tem zagozowaniu się zdecydowałem się wystąpić do Sejmu na pierwszym posiedzeniu o utworzenie nadzwyczajnej Rady finansowej składającej się z grona osób oraz kilku ministrów, których Sejm upoważniłby do wydania ustaw dotyczących podatków i innych środków poprawienia finansów państwa. W celu natychmiastowego wprowadzenia ich w wykonanie Uznałem też za wskazane, aby minister skarbu został powołany po uchwaleniu przez sejm ustawy o Radzie finansowej. Wówczas kierownictwo Ministerstwa Skarbu obejmie jeden z podsekretarzy stanu. W związku z tem Ministerstwo przem. i handlu zostanie powierzone podsekretarzowi Stanu.

Sprawa Galicyi Wschodniej.

Warszawa 19 września (tel. wł. eg.). Sprawa Galicyi Wschodniej tworzy poważną troskę tutejszych kół poselskich. Wskazuje chociażby na to konferencja wiceprzewodniczącego Klubu Pracy Konst. Baworowskiego z nowym prezydentem ministrów Ponikowskim. Na tej

konferencji p. Baworowski zwrócił uwagę na obecny stan kwestyi wschodnio-galicyjskiej niebezpieczeństwo zagrażające temu krajowi na terenie międzynarodowym. P. Ponikowski przyrzekł zwrócić na Galicyę Wschodnią szczególną uwagę.

zane, by mimo ograniczeń w wydaniu obecnie zarządzeniu zawartych naprawona została krzywda, jaka się działa dotychczas tym, których do studiów nie dopuszczano, t. zn. słuchaczom żydowskim.

Rzecz całą ujął obecnie w swe ręce senat akademicki. Podczas gdy dotychczas senat, uniwersytet, zastanawiał się wyraźnym poleceniem władz centralnych, które mu takie postępowanie nakazywały, to dziś argument ten ustał. Władza centralna nie ma nic przeciw temu,

by akademicy żydowscy uczęszczali na uniwersytet.

Od senatu akademickiego nie tylko zależy będzie, jak interpretować zechce przepisy wydanego przez siebie rozporządzenia w każdym poszczególnym wypadku, ale przede nie przyjmując słuchaczy żydowskich na u wszystkich decyzja o tem, czy wogóle ma być ten numerus clausus i w jakich granicach. O ile nam wiadomo, nie wydano do tychczas na fakultetach prawniczym i filozo-

licznym żądnych w ogóle przepisów, ograniczających ilość słuchaczy. Gdyby ten stan rzeczy i teraz nie uległ zmianie, powinnaby zostać przyjęci na te fakultety wszyscy zgłaszający się, bez względu na to, czy się wykazują dowodem spełnionej służby wojskowej czy też nie. Ograniczenie takie istniało w ostatnich czasach jedyne na fakultecie medycznym. Nie wiadomo jeszcze, czy i w jakich rozmiarach zostanie ono w bieżącym roku utrzymane, ale teli jasnym jest, że od zapasów mającej w tym względzie decyzji zależy będzie, czy zarządzący i, orzekające w zasadzie dopuszczalność przyjmowania Żydów (tj. tych, którzy w wojsku nie służyli) na uniwersytet, będzie miało jakąś praktyczną wartość, czy też po zostanie szarą teorią, ilustrowaną może dla celów demonstracyjnych kilku sporadycznymi przykładami.

Decyzja, jaką w tym względzie powzięć i metoda, jaką postępować będzie senat uniwersytetu lwowskiego doniosłością swoją wychodzą daleko poza ramy spraw czysto uniwersyteckich. Wskutek przypadkowego i nieprzypadkowego zbiegu okoliczności kwestya przyjmowania młodzieży żydowskiej na uniwersytet nabrała cech sprawy politycznej doniosłego znaczenia. Echo tej kwestyi wydostało się dawno za rogatki miasta i granice kraju i przebiegło już znaczący kawał cywilizowanego świata. Z ust dotychczasowych reprezentantów senatu akademickiego padały już niejednokrotnie uwagi, wykazujące, że senat sam chętnie pozostawia wieny cz. stęj tradycyi wszystkich prawdziwych wszechnic i wyeliminowałby politykę z rządu czynników, wpływających na tok nauki i nauczania, gdyby nieściśle i niedwuznacznie, z „góry” wydał zarządzenia. Teraz, gdy zarządzeń takich już nie ma, senat uniwersytetu lwowskiego okaże, czy wola jego jest salwować część tej wszechnicy jako miejsca, poświęconego pielęgnowaniu czystej i niesfałszowanej wiedzy, czy też być pełną swobodnością uczyli z niej arenę politycznych zagadnień.

Nie chcemy wątpić w to, że senat wybierze drogę lepszą, drogę prawa, słuszności i prawdziwej wiedzy. Za kilka dni rozpoczyna się wpis. Młodzież żydowska pełna otuchy przekroczy prógi gmachu uniwersyteckiego, by stanąć w szeregu żądnych nauki. Odrzucamy przez od siebie myśl, iżby zawróconą mogła być ku wyjściu uwaga, iż wszystkim miejscem zajęte zostały przez uprzywilejowanych. Alma mater powinna mieć miejsce dla wszystkich, tych i tamtych i uprzywilejowanych mają być wszyscy, którzy pragną u jej łona pracować. Senat stanąć winien na wysokości swego zadania.

A teraz tylko małe jeszcze pytanie pod adresem ministra wyznań religijnych i oświecenia. Czy dla politechniki lwowskiej obowiązują inne przepisy i zarządzenia, aniżeli dla uniwersytetu, czy też tylko inni ludzie inaczej te same zarządzenia wedle swego widzimisie interpretują? Na razie bowiem figuruje na tablicy ogłoszeń politechniki komunikat, wykluczający zupełnie tych, którzy się spełnieniem służby wojskowej nie wykazują. Nie tylko w interesie żydowskich słuchaczy, ale w interesie autorytetu państwa i władzy sprawa sama prosi się o wyjaśnienie a teraźniejszy stan rzeczy o odgórnie sprostowanie. Niezawsze wyjątki potwierdzają regułę.

Jezyk hebrajski w Rosji sowieckiej zakazany.

Kyga. (Z. B. K.). W związku z uchwałą smoleńskiej sekcji żydowskiej przy partii komunistycznej, zakazującą nauki języka hebrajskiego w tamtejszym seminarium żydowskim, przesłał pedagog p. Liuboszycki protest na ręce wszechrosyjskiej centralnej rady wykonawczej. Rada odpowiedziała, że nie może się mieszać do podobnych spraw i że zakaz nauczania w języku hebrajskim pozostanie w mocy.

Nowy projekt poprawy waluty polskiej.

Złoty i marki.

Warszawa. „Kurier Poranny” donosi co następuje:

Dowiadujemy się, że w pewnych kołach ekonomistów rozpatrywany jest projekt zastosowania w Polsce podwójnego systemu znaków pieniężnych.

Wypuszczenie złotych polskich według tego projektu nie ma powstrzymać i naruszyć dalszego obiegu marek polskich.

Relacja wartości złotego polskiego w stosunku do marki ma być zmienną i ściśle związana z bieżącym kursem franka francuskiego.

Suma, na którą wypuszczone będą złote polskie, ściśle i kategorycznie ograniczona, unormowana będzie według obliczenia majątku państwowego i według obecnej jego wartości na franki.

Budżet państwowy, kontrakty państwowe płace urzędnicze itp. będą obliczone według złotych polskich, przyczem jednak wypłaty państwowe wewnątrz kraju będą dokonywane w markach polskich według kursu złotego polskiego, ustalanego urzędowo w danych odstępach czasu np. kwartalnie ew. miesięcznie.

W ten sposób inflacya markowych znaków pieniężnych nie będzie oddziaływała zabójczo na zasadnicze normy budżetowe i budżetowe, a kwestya płac państwowych będzie regulowana automataycznie bez konieczności wywoływanych zmienną wartością marki polskiej.

Z natury rzeczy obliczenia na złote polskie będą służyły za podstawę zasadniczą wszelkich także umów prywatnych. Są to gwarancje uspokojenia wewnątrz państwa na tie sporów o płace w stosunku do krowizny.

Wtedy także można dopiero będzie pomyśleć o cenach wytyczonych obliczonych w złotych polskich i o walce z lichwą i spekulacjami w zastosowaniu do tych cen.

Podatki i należności także wymierzane będą w złotych polskich i przyjmowane w markach według oficjalnego kursu.

Spekulacya na marke polską straci w ten sposób całą swoją podstawę.

Państwo wypuszczać będzie złote polskie głównie w stosunkach i zakupach skarbu państwa z zagranicą; pośredniczyć będzie także w nabywaniu za złote polskie niezbędnych surowców dla przemysłu, pobierając za to od polskich przemysłowców ekwiwalent w markach polskich.

Naodwrot za wszystkie zakupy i wpłaty dokonywane z zagranicy w Polsce przyjmowany będzie przymusowo złoty polski na równą z frankiem francuskim.

Skarb żądać będzie mógł wewnątrz kraju za puszczonego w obieg złoty polski znacznie więcej niż będzie płacił przy przyjmowaniu go według kursu franka zamiast marek przy wplatkach i zamiarach.

Mozna będzie także przy tych zamiarach przeprowadzić pożyczkę przymusową przez zatrzymywanie połowy zakupywanych złotych polskich na rzecz skarbu.

Na tej drodze znajdzie się sposób zapobieżenia spekulacji, która będzie się starała zapewne pracować nad obniżeniem wartości złotego polskiego przez skupywanie go i rzucanie na targi w celach gry giełdowej.

Projekt znajduje się dotychczas w formie rozpatrywania i krytyki i naturalnie w kołach spekulacyjnych spotyka się z szyderstwami i oburzeniem jako nowocześnie praktykowaną dotychczas w świecie finansowym i specjalnie dla spekulacji obmyśloną.

Ma także jednak swoich zwolenników, którzy uważają ją za jądrowego pomysłu mimo jego niezmierniej prostoty i nie przesądając jego wykonalności, za coś w rodzaju „jajka Kolumba”.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Dziennikarze warszawscy domagają się podwyżki płac.

Warszawa 19 września (tel. wł. eg.). Syndykat dziennikarzy warszawskich uchwalił zażądać 100 procent podwyżki płacy z dniem 1. października br. W motywach uchwały syndykat wskazuje, że artykuły pierwszej potrzeby wrastają już nie z dnia na dzień lecz wprost z godziny na godzinę. Gdy przeciętna płaca dziennikarska w Królestwie przed wojną wahała się od 150 do 300 rubli, obecnie minimum wynosi przeważnie 60 tysięcy marek, co równa się około 20 rubli przed wojną. W tym wypadku dziennikarze są o wiele gorzej traktowani nie tylko od zecerów ale znajdują się w tyle poza wolnymi zawodami. Zle wynagrodzenie współpracowników dziennikarskich nie da się usprawiedliwić zbyt niską ceną piśma; gdy bowiem przed wojną numer piśma kosztował 2 kopiejki prawie, obecna cena numeru waha się od 10—20 mk. Te same żądania syndykatu odnoszą się do korespondentów piśm zamiejscowych.

Kancelarz Rzeszy niemieckiej potępia antysemityzm.

Berlin. (Z. B. K.) W mowie o politycznym położeniu Niemiec poruszył kancelarz Rzeszy dr. Wirth kwestyę antysemityzmu, i wystąpił ostro przeciw ruchowi antysemitowskiemu w szczególności przeciw napęściom na dra (Waltera Rathenaua. „Przy zestawieniu mego gabinetu — mówi kancelarz — wybrałem najbardziej przodujących mężów, nie bacząc, do jakich partji należą. Jednym z tych jest człowiek, którego idee i poglądy zgodne są z dzisiejszą epoką. Dr. Rathenau porzucił olbrzymie dochody, zrezygnował z dobrze płatnych posad dyrektorskich, by służyć dobru niemieckiej republiki. I przeciw temu mężowi, koleżce Walterowi Rathenauowi, który tak bardzo przysłużył się swej ojczyźnie zorganizowano nieczestną agitacyę tylko z powodu, że jest Żydem. (Poruszenie. Głos: „Rathenau nie jest Żydem”). Tak, Rathenau jest Żydem — powtórzył z naciskiem dr. Wirth — jest nim i pozostał wiernym swej prawdzie i Bogu. Jako katolicy, musimy uchylić czoła przed takim człowiekiem”.

Prześladowania wschodnich Żydów w Berlinie.

Berlin. W ostatnich czasach zaczęto wymierzać kary Żydom z Wschodu, którzy dawno temu przekroczyli granicę, bez pozwolenia. Faktem jest — zauważa organ „Jued. Rundschau” — że w ciągu ostatnich 10-ciu miesięcy nie przybył żaden Żyd z Wschodu do Niemiec.

Zdarza się także, że do więzienia wraca się robotników i kupców, którzy finansują już przeszło rok w Berlinie.

W brutalny sposób aresztowano również brzojęnną kobietę.

„Jued. Rundschau” wywa żydowskie instytucje do podjęcia kroków przeciw temu niesłychanemu postępowaniu.

Kryzys w Lidze Narodów.

Bordeaux. (Pat). Delegat Chili Eduards wyraził się wobec korespondenta Tempsa, że trybunał Ligi narodów przeżywa dość silny kryzys. Wskutek ostatnich secesyj znosi się na to, że Ameryka hiszpańska nie będzie wogóle reprezentowana. Brazylja zostanie w tożże zupełnie osamotniona. Jeżeli Ameryka nie zmieni swego stanowiska i nie obeszle swoimi przedstawicielami sekcji Ligi, Liga zatraci swój charakter uniwersalny.

PREMIERA W kinoteatrach „Wanda“ i „Warszawa“
SZARY CZART
 HYPNOTYZER DUSZY! DUCH CIEMNOŚCI!
 W głównej roli słynna **EDDIE POLO**
 sensacyjnego a. u. er. dramatu
 od wtorku 20. września 1921. z piękności art. dram.

Wiadomości bieżące.

(Pis). W Londynie podpisano układ, który przekazuje powstaniu angielskiemu powstaniu monopol na całą produkcję radium w Czechosłowacji.

(Pis). Dzierżni budapeszteńskie notują pogłoskę o dokończeniu dynamy ministra skarbu Hegedusa brak jednak oficjalnego potwierdzenia tej wiadomości.

(Pis). Barona Ungera oddano pod sąd kryminalny w sprawie rewolucyjnej. Oskarżono go o masowe morderstwa chłopów i robotników.

„Targi Wschodnie“ reakcją naszego materialnego i moralnego kredytu z granicą.

(Wywiad z Prezydentem D. Twardowskim.)

Pan Dr. Juliusz Twardowski, Prezydent Izby handlowej austriacko-polskiej we Wiedniu, bawiąc we Lwowie udzielił naszym słuchaczom kupieckim i przemysłowym wielu cennych informacji i wskazówek, umożliwiając im w ten sposób orientację w stosunkach gospodarczych austriackich i wynikających stąd perspektywach dla naszego handlu i przemysłu. Zdając sobie dokładnie sprawę z doniosłości tej tak ważnej dla nas instytucji, reguły towarowej przez Pana Prezydenta nie omieszkała „Sekcja Prasowa T. W. L.“ uzyskać wywiadu i zasięgnąć Jego opinii w sprawie „Targów wschodnich“.

Pan Prezydent ocenia w zupełności dążenia naszego kupiectwa do odrodzenia handlu i przemysłu, ucieleśnione przez twórczą

myśl „Targów Wschodnich“. Zapowiada On „Targom Wschodnim“ wielkie nadzieje, zwłaszcza, że nie pojmuje ich jako rzecz sporadyczną, ale ma to przekonanie, że o ile się udadzą, a wynik taki jego zdaniem pewny, pozostaną Instytucją trwałą, spełniającą swą ważną rolę, w stosunkach handlowych z zagranicą.

Przyszłość „Targów Wschodnich“ a zarazem Lwowa jest tem przewieszszą, że miasto nasze przez swoje centralne położenie jako węzeł kolejowy jest jakby na terytorium przystynowane i zdoła dzięki temu nawrócić światłe tradycje minionych wieków, kiedy to spełniało swą dziejową misję jako miejsce składowe i gród wybitnie handlowy, pośredniczący na „czarnym szlaku“ między Wschodem a Zachodem.

„Targi Wschodnie“ idą zupełnie po linii tych tradycji i ożywią niewątpliwie wymianę towaru oraz przyczynią się do rozwoju i rozkwitu zniszczonego wojną miasta.

Nie należy obawiać się wykupienia towarów brakujących w Polsce, gdyż „Targi Wschodnie“ ułatwiają tylko kontrolę i będzie to rzeczą cyurków rządowych baczyć, by nie dopuszczono się w tym kierunku nadużyć, przez zastosowanie odpowiednich ustaw i innych środków zaradczych.

Zagranica jest zorientowana co do rytków zbytu na polskimi i dalszym Wschodzie. Zwłaszcza przychylnie widziana jest nowa polska ustawa o wolnym handlu umożliwiająca normalne życie ekonomiczne i powstawanie wielkich akumulatorów i ognisk koncentrujących ruch handlowy. Wskazaniem byłoby jeszcze zdaniem Pana Prezydenta ustanowienie przez Rząd odpowiednich ulg celnych.

„Targi Wschodnie“ budzą zagranicą dość żywe zainteresowanie i cieszą się na ogół życzliwą opinią. W szczególności austriackie koła przemysłowo-handlowe i władze odnoszą się do Targów wschodnich z zupełną życzliwością, a zadaniem instytucji Sankowego rozmowy będzie, stosunki austriacko-polskie podnieść, ożywić i ująć w silne łożysko. W

tem celu stwarza Izba handlowa austriacko-polska osobny referat i cały szereg udogodnień i ułatwień bezpośredniego kontaktu z „Targami Wschodnimi“.

Jest to stanowczym przekonaniem Pana Prezydenta, że „Targi Wschodnie“ przyczynią się do podniesienia naszego kredytu na Zachodzie, nad którego podkopaniem pracuje tyle tak doskonale zorganizowanych i zamaskowanych sił.

Nie tylko materialny kredyt podniesie się ale i moralny, gdy kupiec z Zachodu przekona się, iż może wchodzić w stosunki z kupcem polskim jako z człowiekiem nie niższym od niego kulturalnie.

Sejgając ludzi tutaj aby przekonali się, że Lwów nie jest jakimś Taszkientem o niebrukowanych ulicach (bo i takie spotkać można gdzieś) ale miastem o nowoczesnej kulturze.

»Targi Wschodnie« we Lwowie w cyfrach.

Powierzchnia wystawy 25.000 m kwadr., 2000 wystawców, 20 hangarów i 30 pawilonów dla eksponatów. Z eksponatów 80 proc. Polska, pozostałe: Austria, Czechosłowacja (odrębny pawilon) Gdańsk, Francja, Węgry. Specjalna centrala telefoniczna: 60 załączek. Biuro pocztowe i telegraficzne, ekspozytura urzędu cłowego. Eks. B. k. Dla wygody przyjezdnych biuro kwaterekowe na dworcu: 7000 pokoi oraz wszystkie hotele do dyspozycji. Biuro informacyjne i biuro tłumaczy.

Pan Marszałek Trampczyński zawiadomiał Zarząd „Targów Wschodnich“, że weźmie osobiście udział w otwarciu Targów w dniu 25 bm.

Konsul portugalski w Warszawie przesyła bardzo uprzejme życzenia na ręce Dyrektora „Targów Wschodnich“, widząc w nich Instytucję, która zwołaną jest do podniesienia stanu ekonomicznego Polski.

Kupcy Litwy środkowej zgłosili przyjazd kilkudziesięciu delegatów na „Targi Wschodnie“ we Lwowie.

Wstęp na »Targi Wschodnie«.

Wystawa „Targów Wschodnich“ będzie otwarta codziennie od godz. 8-ej rano do 7-ej wieczór. Na 30 minut przed zamknięciem wystawy wstęp do pawilonów będzie wzbroniony. Cena za kartę wstępu uprawniającą do jednorazowego zwiedzenia wystawy wynosić będzie przedpołudniem 200 hmp, a popo-

DR. ZYGFRYD BACH.

Dzierżawa dziedziczna.

Natana ben Natana*).

W sprawach kolonizacyjnych jest nader ważną kwestją, w jakiej formie posiadania oddać a ma być ziemia kolonistom. Zup. nie wolno własność kryje w sobie zabezpieczenie spekulacji polami, wykupywania pól od słabszych gospodarzo przez silniejszych gospodarzo, zaniechanie gospodarstwa wskutek zajęcia się właściciela innym interesem, a pozostawienie gospodarstwa w ręku zastępcy lub dzierżawcy et. c.

Krótkoterminowa dzierżawa uniemożliwia rolnikom gospodarce inwestycyjną, kalkulowaną na długą metę, jak stawianie budynków porządnych, względnie ulepszenie już istniejących, meliorację roli itd., ponieważ inwestycje amortyzują się powoli, a więc tylko ten na nie łożyć może, kto długi czas ziemię dzierżawi. Wprawdzie przy krótkoterminowej dzierżawie właściciel (prywatny, gmina, państwo, towarzystwo kolonizacyjne) może swym kosztem budynki stawiać i melioracje wykonywać, byłby to jednakże dla właściciela ciężar zwiększony, prócz tego zaś są rzeczy takie, które zależą od uszczelnienia płoty rolnika jak np. stan utrzymania budynków, rowów, studni,

ogrodzeń, siła nawozowa i stan pielęgnacji, pól (które też do melioracji roli zaliczyć musimy, a które zupełnie zależą od sposobu gospodarki), zaniechanie tych rzeczy, zwykłe pojawiające się w ostatnich latach krótkoterminowej dzierżawy obniża ogromnie siły kultury rolnej.

Różnymi sposobami starano się w różnych krajach usunąć socjalne i gospodarcze wady zupełnie wolnej własności z jednej, zaś krótkoterminowej dzierżawy z drugiej strony. Obok wielkich fideikomisów istnieją w Austrii (w Tyrolu), także chłopskie gospodarstwa niepodzielne, dziedziczne tylko w całości a od r. 1915 ziemia na wsi przestała być przedmiotem wolnego rozporządzenia i handlu, które to ograniczenia ustawodawstwo polskie jeszcze pogłębiło. Terminy dzierżaw o laryfundjach austriackich były często 24—40 letnie, w Niemczech dzierżawy domen państwowych 15—24 letnie.

Ben Natana szuka rozwiązania kwestyi formy posiadania ziemi dla kolonistów w dzierżawie dziedzicznej, formie posiadania ziemi, która rozwinięła się już w starożytności w Egipcie, Helladzie i Rzymie, była w użyciu w średniowieczu aż do upadku stanu chłopskiego, została z powodzeniem wprowadzona w roku 1867 w Mecklenburgu-Schwerinie, a która w praktycznych konsekwencjach zbliżona jest nieco do galicyjskich t. zw. włości rentowych. Dzierżawa dziedziczna polega na tem, że w zwykłym przebiegu nie kończy się nigdy, lecz przechodzi z ojca na syna, podobnie jak wła-

ność, jest więc posiadaniem pewniejszym i daje o wiele lepsze warunki dla rozwoju miłości ziemi i precyzowości dla tejże, aniżeli choćby 40-letnia zwykła dzierżawa. Różni się zaś tem od własności, że opłaca się czynsz roczny, że nie wolno rolnikowi pól przeczłonych sprzedawać i że wydzierżawiający może w razie gospodarczych lub socjalnych przewinień dzierżawcy dzierżawę mu odebrać. Sprzedawać, a raczej odstępywać za wyrażeniem swoich inwestycji, pracy, kapitałów, wolno dzierżawę dziedziczną w całości, jednakże pod kontrolą wydzierżawiającego co do ceny, osoby nowego dzierżawcy itd.

Ben Natana przedstawia historię dzierżawy dziedzicznej, następnie podnosi jej zalety socjalno-gospodarcze, jak uniemożliwienie szacherki ziemi, oraz kontrolę narodowo-socjalną nad ziemią, mianowicie w tym wypadku, jeżeli wydzierżawiającymi są gmina, państwo lub towarzystwa kolonizacyjne. Przedstawia wszczętowanie stanowisko gospodarze dzierżawcy dziedzicznej, mianowicie podstawy jego zdolności kredytowej. Ponieważ przeważnie, jaką o, ymuje dzierżawca dziedziczny, może stać się z czasem za duża w stosunku do wzrostu ludności kraju, oraz w stosunku do postępu kultury rolnej, przeto wnosi B. Natana, by co 50 lat odbywała się rewizja gospodarstw, której wynikiem może być ewentualne umniejszenie powierzchni tychże, oraz tworzenie z parcel przez to umniejszenie uzyskanych nowych gospodarstw.

Co do samej myśli dziedzicznej dzierżawy

* Nathan ben Nathan. Die E bracht. Geschichte, Wesen-Reform. Welt-Verlag Berlin 1921.

Teatr żydowski

We wtorek 20. b. m. o godz. 7:30 wieczorem

Pieniądz, miłość i hańba

obraz z życia w 4 aktach. — W roli Zoni p. Ettinger.

dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA II. — 44115

Audyju 100 mp. Przed południem jednak wstęp zarezerwowany jest wyłącznie dla kupców. Szersza publiczność zwiedzająca wystawę będzie mogła korzystać z wstępu jedynie między 3-cią a 6.30 popołudniu.

Sprzedaż detaliczna na Targach będzie wzbroniona. Niedopuszczalnym będzie również głośne zachwalanie towarów. Fotografowanie, sporządzanie rysunków i powielanie miejsc wystawowych można uskuteczniać za zgodą wystawców i za specjalnym zezwoleniem Zarządu „Targów Wschodnich”. Dotychczas zgłosiło się około 2000 wystawców.

Z Placu Powystawowego.

Wbrew obawie pesymistów, którzy patrząc niedawno na te góry cegieł i materiału budowlanego, nie wierzyli, by pawilony mogły być w terminie oznaczonym wybudowane — dziś stwierdzić można z radością, że wszystkie prawie pawilony są już wykończone. A nawet ów olbrzymi pawilon Syndykatu Przemysłowców, który kilka dni temu jeszcze świecił nagimi ścianami, znajduje się już pod dachem. Przed pawilonami Inspektorat Plantacji Miejskich urządza piękne gazony. Basen zasypano ziemią i pokryto festiwnym kwieciami.

Pomimo, że na Placu wybudowano kilkanaście olbrzymich pawilonów okazało się, że nie pomieszczą one zgłoszonych eksponatów. To też dzięki poparciu wojskowości, wzniesiono kilkanaście hangarów, gdzie będzie pomieszczona część eksponatów wystawowych. Przed wzniesione pawilony zajadają już pociągi z eksponatami na „Targi Wschodnie”.

Równocześnie Magistrat szturmuje i wyprawia drogi na całym Placu Powystawowym pod kierownictwem inżynierów drogowych.

Z sali sądowej.

O zbrodnię morderstwa.

Lwów 20 września.

Przed sądem przysięgłych stanął wtorek Onysko Ruppenthal, oskarżony o zbrodnię morderstwa.

wy, jako formy oddawania ziemi w gospodarce kolonistom przez towarzystwa kolonizacyjne, przysłać muszę, że jest to pomysł nader postępowy, dość dobrze dla tych celów się nadający. Chociaż — wolałbym — z gospodarczego punktu widzenia — własność prywatną z odpowiednią kontrolą wolności sprzedawania i nabywania gruntów. Byłoby to żywsze, prostsze, raczej naginające się do konieczności gospodarczych, aniżeli taki system, w którym przez 50 lat nie można śmiać powierzać gospodarstwa. Różnice wytwarzające się z czasem pomiędzy powierzchnią poszczególnych gospodarstw, wskutek dokupywania ziemi przez jednych, a sprzedawania przez drugich wcale mnie tak nie przerażają jak autora, który obawia się powstawania większych obszarów, zapominając, że cały postęp techniki rolnictwa, oraz aprowizację miast zawdzięczamy wielkim obszarom. Nie byłoby ujmę dla gospodarstwa społecznego, gdyby rodziny b. g. i zdolne stały się gospodarczo silniejsze, niegłębkie zaś lub mniej zdolne gospodarczo słabsze, byleby tylko umożliwić wzrost gospodarzy z źródeł innych jak produktywna praca (spekulacja et. c.), zapewnić państwu, czy też tow. kolonizującemu odpowiedni udział w wzroście gospodarczym jednostek przez należyte opodatkowanie, wreszcie opierać słabszych gospodarzy pewną opieką i ochroną przed wyzyskiem. — Jeżeli dzierżawca trzeźdyczny zmuszony jest dzierżawę oddać względnie odstąpić, należy mu się wcale iu. ora zwrot

Wedle treści aktu oskarżenia przyprowadzono pewnego dnia do kwatery wojsk ukraińskich w Zbarażu, 16-letniego chłopca (Polaka), który uciekł z Stajki wraz z cofającymi się oddziałami ukraińskimi. Chłopca przesłuchiwał chorąży Konyk, który zaproponował mu, by wysięgował pozycje artylerii polskiej, za co miał otrzymać sowite wynagrodzenie. Chłopak po namyśle na propozycję się zgodził, przypuszczając, że w ten sposób prędzej powróci do Sokala. Wkrótce na rozkaz chorążego dwaj Kozacy, a jednym z nich był esk. Ruppenthal — wyprowadzili chłopca z kwatery, przycem Konyk dał polecenie, „by zrobić z chłopcem porządek”.

Świadek Kuryło zainteresował się losem chłopca i śledził dalsze kroki Kozaków. Ci wyprowadzili chłopca na cmentarz, gdzie Ruppenthal wystrzałem z rewolweru zamordował chłopca. Na skutek doniesienia jego własnie, świadka aresztowano Ruppenthala.

Na rozprawie oskarżony wypiecał się wszelkiego uczestnictwa w morderstwie. Wprawdzie — twierdził on — chorąży Konyk dał mu rozkaz zastrzelenia, lecz on tego rozkazu nie wykonał. Chłopca zastrzelił drugi Kozak.

Następnie przesłuchano świadka Kuryła, który w całości podtrzymał swoje obciążające zeznanie.

Z powodu niejawienia się trzech świadków rozprawę przerwano do 1. października b. r. Rozprawie przewodniczył r. Goettinger, oskarżał prokurator Laskowski, bronił dr. Józef Koch.

Z sportu.

Hakoah — Z. K. S. 1:1.

Hakoah jest drużyną bardzo ambitną. Szkoła tylko, że ta ambicya, dzięki której klub ten wybił się do rzędu pierwszoklasowych, przybiera niekiedy objawy, które psują dobre wrażenie, jakie drużyna ta przez bezsprzecznie dobrą grę wywołuje. Najgłówniejszą, a może jedyną wadą tej drużyny jest brak dyscypliny u jej graczy. U Hakoachu uderza to nas tembardziej, że przywykliśmy dotychczas za przykład stawiać sport zach-

koszów własnych za wykonane melioracje, o ile one się udały, o ile jednak zawodły, nie dostaje z tego tytułu nic; to jest stanowczo nieprawnie, bo, jeżeli meliorujący rolnik ma ponieść ryzyko za ewentualną wadliwość melioracji, to z drugiej strony powinien za meliorację, która się dobrze udała, otrzymać nie tylko to, co go melioracya kosztowała, ale tyle ile ona jest warta, o ile podnosi wartość gruntu meliorowanego. Takich poglądów jest tu więcej; sądzę, że popularne klękanie do równości socjalnej, a istotna sprawiedliwość gospodarcza, to dwie różne rzeczy, z których druga ważniejsza przynajmniej dla rozwoju rolnictwa.

Z tem wszystkiem jest idea dzierżawy dziedzicznej dość rozsądna i umiarkowana i może stanowić dobrą podstavę dla kolonizacji, miało wice przy odpowiednim zastosowaniu. Nie tak ważnem jest bowiem ustawodawstwo w kwestyach agrarnych, ja sposób jego zastosowania przez danyh urzędników, których zdolności i moralność rozstrzygają o wszystkim.

Napewno zaś stanowczo lepiej jest kolonizować na podstawie dzierż. dziedz. aniżeli na podstawie zupełnie wolnej własności bez ograniczeń, lub też nie kolonizować wcale i dyktować nad najlepszym systemem.

Książka opracowana wszechstronnie i gruntownie jest nader interesująca dla każdego, kto zajmuje się kwestyami agrarnymi. Przekład na język polski możeby się opłacił.

du. Tymczasem gracze Hakoachu zbyt często i w sposób nieodpowiedni okazywali swoje niezadowolenie z rozstrzygnięć sędziego. Gracz ma tylko grać i milczeć na boisku. Targi i kłótnie podczas gry wywołują zaw sze niesmak.

Przeciw Z. K. S. wystąpił Hakoach z dwoma rezerwowymi, natomiast Z. K. S. wystawił po raz pierwszy swój najmniejszy skład prawie w całości, brakiem tylko Peczenika i Karta. Szczególnie był wzmocniony napad Z. K. S. przez Steuermana, byłego gracza Korony samborskiej, Binnbacha, byłego gracza Pogoni lwowskiej i lewego skrzydłowego. Tem samem stała tym razem gra Z. K. S. na odpowiednio wysokim poziomie. Już w pierwszej minucie strzela lewy skrzydłowy napadu Z. K. S. pierwszą bramkę. W bardzo żywym tempie toczy się dalej gra, przybierając coraz bardziej na ostrości. Sędzia musi coraz częściej nawoływać graczy do porządku dyktując raz po raz raoty wolne za grę foul. Hakoach dąży usilnie do odzyskania utraconego punktu, co mu się w końcu udaje przez rzut karny. Dalszy przebieg gry przy ciągle silnym tempie i często zmienionych atakach nie przynosi już ani w pierwszej ani w drugiej połowie zmiany. Po pauzie gra Hakoach silnie napierając na Z. K. S. Rządnie wygrały tego ostatniego bpiera łatwo dobra obrona i bramkarz Hakoachu. Już o zmroku schodzą drużyny z boiska.

P. Dr. Kaufmann sprawował dobrze funkcje sędziego. C

ogon — Hakoah 5:1.

Wynik stanowczo nie odpowiadający siłom obu drużyn. Przy mniejszym pechu, albo przy kierownictwie innego sędziego, Pogon zapisałaby za swoje łobro tylko trzy bramki.

Trzecia i piąta bramka nie powinny być przez sędziego być uznane. Sędzia powinien odgwizdywać bramkę tylko, gdy ją ponau wszelką wątpliwość widzi. W niedzielnych zawodach przeważał też sędzia kilkakrotnie grę z powodu rzekomych ofsidów, tam gdzie ich nie było, pozbawiając Hakoach kilku ciężko wypracowanych szans. Nie była to stronniczość, ale zbytńia pochopność do używania gwizdka, czego sędzia wniem się wystrzegać tak samo jak wszelkiej stronniczości.

Pogon wyprowadza drużynę w komplecie. Nauczona niegowodzeniem przeciw Warcie wzmocniła znowu napad Garbikiem, w obronie zaś umieściła W. Kuchara. Nie udało się zaprzeczyć przewadze lwowian nad gośćmi zwłaszcza w pierwszej połowie gry. Mając wiatr za sobą napiera Pogon ustawicznie na bramkę przeciwnika, co daje jej możność w 10 minucie uzyskać przez Garbik'a niepowstrzymanym strzałem w lewy róg pierwszą bramkę. Na kilkanaście minut przed końcem pierwszej połowy wyłamuje się Kuchar przez ścianę obrony i omijając wybiegającego naprzeciw niego bramkarza pakuje piłkę po raz drugi w bramkę.

W drugiej połowie gry staje się obronna dotychczas gra Hakoachu ofenzywną. Nie mając obecnie na przeszkodzie wiatru ro wja Hakoach bardzo piękną grę kombinacyjną, liczebnie jednak nie zdołał jej zmniejszyć.

Sędziował p. Schneider. mr.

List z Stanisławowa.

Niechęć p. Starosty do udziału w zezwoleniu na urządzenie zbiórek na cele żydowskie, a użądanie przez ten twierdzeniem, że się je za często urządza, zdawała się znaleźć swój koniec w postaci „pax Romana” zawartego przed kilku tygodniami między tut. Starostem i tut. Gminą Żydowską. W treści tego układu, Gmina Żydowska miała wyrażać swą opinię co do celów i osób proszących o zwołanie na zbiórkę, a p. Starosta przyrzekł zezwalać na przychylnie zaplanowane polanie jednak w ten sposób, by w miesiącu nie było więcej zbiórek żydowskich niż jedna.

Dziś 20/9 b r. w Marysleńce i Koperniku PREMIERA

DEMOKRACYJNEGO dramatu ameryk. w 6 aktach p. t.

DEMON ALKOHOLU

W dramacie tym obrazy jasnieją przepychem światła, ruch kipi, a upojenie sypie kwiatami.

Ale i to zawiodło! Przed kilkunastu dniami wniosło grono bardzo poważnych osób, wchodzących w skład tut. kom. Z. F. N. podwójnie do Starostwa z prośbą o zezwolenie na zbiórkę uliczną na rzecz Z. F. N., na podstawie to — jedyne w przeszłości br. zaopiniowała tut. Gm. a Żydowska bardzo przychylnie.

Dziś jed. ak otrzymali proszący następującą odpowiedź:

„Starostwo w Stanisławowie.

L. 32.035.

Stanisławów, 15 września 1921.

(Do

P. T. Komitetu transportowania (I) emigrantów (??) palestyńskich

w Stanisławowie.

Odnosnie do podania z dnia 9. br. Starostwo odmawia udzielenia zezwolenia na urządzenie w dniu 20/IX. br. zbiórki ulicznej, na pokrycie kosztów transportu emigrantów palestyńskich a to ze względu na coraz głośniejsze sarkanie publiczności, iż składki takie odbywają się nadto często tamują ruch publiczny i ich molestują.

Przeciw tej rezolucji wolno wnieść rekurs do Województwa w ciągu dni 14 od dnia następującego po doręczeniu.

Radca Namiestniczo: Głazewski mp.

Nie wchodzi w to, jakimi się Starostwo kierowało motywami w tym wypadku, usadnienie jednak: „coraz to głośniejszem sarkaniem publiczności” — nie nadaje się do urzędowego pisma, na usadnienie decyzji Starostwa, bo chyba jedynie ustawa a (nie nieoznaczone bliżej głosy ulicy mogą być finiarą i probierzem urzędowych rozstrzygnięć.

Ta nagła troskliwość o — jedyne w tym wypadku wchodząca w rachubę — żydowską publiczność i rzekoma chęć uchronienia jej przed molestowaniem z strony Z. F. N. wśród tutejszego społeczeństwa żydowskiego wywołała zrozumiałe odwołanie.

Bejot.

NADEŚLANIE.

TELEFON Nr. 583

firmy „KONWÓJ“, Lwów, Asnyka 3.

W GIMNAZYUM ŻENSKIM (z prawem publiczności) Cypriany Brückówny wprowadza się w IV. klasie matematyczno-przyrodniczy program 5-o klasowego gimnazjum wyższego (z językiem łacińskim i francuskim nadobowiązkowo). — Informacje od 3-4. Sakramentek 32. 1159

Maksymilian Mohr

powrócił, Podleńskiego I. 9.

Wszelk. nauk lekarskich **Dr. J. Mehlmann**
ord. od 3-6 ul. Żulińskiego 4. parter. 11551

Komisya Żyd. Fund. Narod. w Brodach dziękuje tą grogą stowarzyszeniu kobiet „Haschachar“ za gorliwy udział w zbiórce herzłowskiej, oraz oddanie 10.000 Mk. z te tynu na Z. F. N. 11613

Adwokat i obrońca w sprawach karnych
Dr. Michał Ringel 11605
powrócił i urzęd. w Lwów, Zygmuntowska 14.

MADY CHRISTIANS uroczą artystka w pięknym dramacie 4-ktowym p. t. **ZŁOTY KLUB** Nadto doborowe uzupełnienie. **Kino Chimera.** Z okazji otwarcia „Targów Wschodnich“ od 28. bm. oibrymi dramat w 6 aktach z LYĄ MARA.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. N. Goldstein

Wyty elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10-12, dla mężczyzn od 2-5, w niedziele i święta od 9-12. Kraszewskiego 3. 10660

Z okazji urodzin córki naszej Lusy Zelnikówny, składamy tą drogą 11 tysięcy mp. (jedenaście tysięcy marek p.) na fundusz Zakładu sierot wojennych Żyd. im. Róży Melzerowej

Maks i Róża Zelnik.

Kokolwiek miałyby wiadomości o Józefie Schwiogerze, medyku przebywającym w niewoli rosyjskiej (Władywostok Krasnojarsk) od roku 1918, zechce łaskawie dać znać matce Amalii Schwioger Lwów, Głęboka 4. II. p. 11565

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice“ podjął wśród bardzo trudnych warunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wstrzegają się przyjmować potraw niekoszernie. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincji, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez poparcie jej w święto „Pesach i Szewuot“ aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Zarząd prosi wszystkich panów i panie o zgłoszenie się do współpracy dla tak bardzo ważnej akcji.

- Dotrocholne datki i zgłoszenia przyjmują:
- 1) Józef Ebner we Lwowie, ul. Słoneczna I. 23, drukarnia.
 - 2) Firma Marya Fränkel we Lwowie, Rynek I. 22.
 - 3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława I. 6.
 - 4) Firma P. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowskich I. 2 w podwórzu.
- codziennie od 9-1 przedpołudniem i od 3-7 popołudniu. 10536

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Z powodu ponownego podwyższenia płac, opłat pocztowych i kolejowych oraz innych wydatków związanych z wydawnictwem zniewoleni jeste my podwyższyć od 20. września br. cenę ogłoszeń w sposób następujący:

- 1) Zwyczajne za tekstem za wiersz nomp. 20 M.
- 2) Nadesłane i nekrologia „ „ „ 60 „
- 3) Na pierwszej stronie „ „ „ 180 „
- 4) Przed kroniką „ „ „ 120 „
- 5) Po kronice i komunikaty „ „ „ 90 „
- 6) Drobnie ogłoszenie za każdy wyraz 8 „
- 7) Kupno, sprz. i zaż. małżeństw i przyw. koresp. „ „ „ 9 „
- 8) Cała stronica 20.000 „
- 9) Pół stronicy 10.000 „
- 10) Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem 60.000 „
- 11) Jedna szpalta na pierwszej stronie 20.000 „

—□□—

Skład nut Elżbiety Schmal
Rom-nowicza 11 (boczna pl. Akademickiej). 11592

Repertuar teatru Miejskiego.

Wtorek 20 września o godz. 7.30 „Pałace“ i „Cavalerya“. Gościnnie występ Jana Majerskiego

Repertuar Teatru Małego

Wtorek 20 września „Chory z urojenia“ „Moliera“.

— Komunikat Ekzekutywa Organizacji syonistycznej dla Galicji Wsch. zwraca uwagę wszystkich Komitetów okręgowych i lokalnych na bardzo opłakany stan finansowy centralnych instytutów partyjnych w kraju i na niebezpieczeństwo, jakie stąd wyniknąć może dla dalszej naszej pracy. Wszystkie organizacje obowiązane są natychmiast przysłać podwójny kontyngent wyznaczonego im podatku partyjnego, jeśli chcą nam umożliwić spełnienie tych wielkich i ciężkich zadań, wobec których stoimy po XI. kongresie.

— Z teatru. W wtorek 20. bm. „Cavalerya“ z p. Maiznem, Cyganikiem i Platówną oraz „Pałace“, w których zamiast p. Majerskiego, który jest chwilowo słaby, partycipant odgrywa p. Michał Prawdzic. P. Prawdzic kreował tę partycipant na sobotnim przedstawieniu z wielkim powodzeniem. Niedodę odgrywa p. Argasińska-Choyowska. Tonina p. Wiśniewski, Silvia p. Sieroszewski.

— Z teatru Małego. W wtorek 20. bm. „Chory z urojenia“ z p. Raszińskim, Trąpszo w głównych rolach. Molierowska, świetna komedia cieszy się zawsze zasłużonym uznaniem u publiczności.

W środę „Zakochani“ w tłumaczeniu W. Perzyńskiego. Lekka ta komedia wypełnia po brzegi widownię Teatru Małego i rozbawieni widzowie oklaskują żywo świetnie zgraną zespół artystów z pp. Łozińską, Okornickim i Orzechowskim na czele.

— Dowództwo miasta i placu we Lwowie ogłasza: Dnia 21 bm. od eda się ćwiczenia w ostrym strzelaniu artylerii polowej, w rejonie zamkniętym miejscowości Hołosko wielkie, Zbojska Grzybowica Kierunek strzałów od Zbojska na Lysą Górę. Teren zagrożony strzałami będzie otoczony posterunkami. Strzelanie potrwa od godziny 8-mej do 15-ej.

— „Książka dla chłopców“. W środę zaczyna się zbiórka książek i obrazów dla chłopców palestyńskiego. Zbierający są zaopatrzeni w arkusze składkowe (służące zarazem za legitymację), na których znajduje się odciśnięta pieczęć komitetu. Spodziewać się należy, że zbierający wszędzie będą żyć i wie przyjmowali i że żadna rodzina żydowska nie odmówi ofiary, odpowiadającej jej stosunkom majątkowym. Pożąlane są książki i obrazy. Pieniądże będą również przyjmowane; za zebrane pieniądze zakupione zostaną książki.

— Obława na spekulantów walutowych. Urząd śledczy w Warszawie przeprowadził masowe rewizje i aresztowania wśród spekulantów walutowych i właścicieli kantorów wymiany. Podczas rewizji znaleziono wielkie zapasy waluty amerykańskiej, angielskiej i francuskiej oraz znaczne ilości złota. Wszystkie te waluty i złoto skonfiskowano.

— Zdziesiąty dzień niel przez bolszewików. Petrogradzki organ bolszewicki „Prawda“ ogłasza wykaz 71 osób, które rozstrzelano za udział w spryszczeniu przeciw rządowi sowieckim. Wykaz zawiera również żydowskie nazwiska Sz. Himmelfartha i N. Backa. Donoszą też o rozstrzelaniu syna aptekarza żydowskiego w Petrogradzie, Kazimierza, w związku z powyższymi spryszczeniami. (Z. B. K.).

— Szkoła przymusowa w „Jointu“ Kierownictwo „Jointu“ w Besarabii zarządziło, że dzieci uchodźców będące w wieku szkolnym, muszą uczęszczać do szkół, które utworzył „Joint“ w tych miejscowościach, gdzie przebywają uchodźcy. Rodzice, którzy nie po-

MIĘDZYMIASTOWY Nr. TELEF. 583

Firmy „Konwój“

Lwów, Asnyka 3.

Przyjmuje konwojowanie transportów kolejowych przez ludzi fachowych, wraz z ubezpieczeniem. Przeprowadza wszelkiego rodzaju ubezpieczenia oraz transakcje handlowe - bankowe na bardzo dogodnych warunkach.

Adres telegraf.: Konwój-Lwów.

ślą swoich dzieci do szkół, nie będą mogli korzystać z pomocy, udzielanej przez „Joint“ (Z. B. K.).

Milion robotników dla Australii. „Daily Mail“ donosi, że lord Northcote, który przebywa obecnie w Australii, otrzymał propozycję zorganizowania emigracji do Australii a mianowicie około miliona robotników rolnych, którym przydzielona być ma ziemia do uprawy.

Emanuel Neumann i Róża Schreiberówna cand. filoz. Brzeżany Brzeżany zapraszają na ślub, który odbędzie się we Wiedniu w domu II. Leopoldsgasse 29, dnia 20. bm. o godz. 3:30 popołudniu. Adr. telegr. II. Ibsstr. 6.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 19. września 1921.

Chodorów 3175-3150-3200 3225 3250, Głota 2275, Parowozy 1425-1450 Wiedeń 315, Nafta 2900-2800-2850-2925, Berlin 4475, 4525, Kor. czeskie 5800, Pezet 1325-1350, Bk. hip. 830, Bk. przem. 630, Z. B. K. 642-650, A. B. Z 580, Oikos 7300-7000-6850, Cmielów 3950, P. T. H. 1200, Pocisk 1050.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencja wieczorem słabo zwyżkowa.

Płacono: Dolary ameryk. 4450-4580, kanadyjskie 3800-3950, marki niemieckie 4250-4300-44 leje rum. 4400 kor. czeskie 5800-5900-6000, kor. austr. 310. Wiedeń 310-312-315

Złoto: 10 rublówki 23000, srebro 1 kor. 290.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 19 września 1921.

Akcyje na sztukę (łącznie z kuponem bieżącym, wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda), ofiar. żądano

Bank akcyjny związkowy 280-4430		
II. I VI emisji	570-	590-
Bank dyskontowy we Lwowie 280-0	700-	-
Bank hip. akcyjny 280-30	820-	840-
Bank hip. zemiś. 280-23	420-	-
Bank Małopolski 280-2240	650-	-
Bank powszechny kred. 140-7-	310-	-
Bank przemysłowy 280-23	670-	690-
Bank ziemsk. kred. 280-35	635-	660-
Akcyje Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500-100	25000-	-
Tow. Chodorów 140-3	3125-	3275-
Tow. ska. Karpalit -42	1700-	-
Cmielów Fabryka porcelany 140-	3900-	4000-
Fabr. Cementu »Portland Szczakowas 1000-23	-	-
Tow. ska. »Galicyas 140-301	15000-	-
Tow. Gafota ex 490-2250	2225-	2325-
Tow. Górka 140-1540	9000-	-
Oikos Zakłady przem. drzewnego 140-0	6700-	7400-

Warszawska Skawack. budowy »Parowozowe 1000-0	1400-	1475-
»Pezet, Pow. Zakłady budowlane 500-00	1300-	1375-
Pocisk Zakłady amunic. 510-00	1200-	1300-
Polski Glob 350-100	1200-	-
Polska Nafta 500-75	2750-	2950-
Polsk. Tow. handl. 500-21	1150-	1250-
Tow. Rakaszawa ex 140-56	2900-	-
Zakł. el. Siersza (wz. em) 140-560	2225-	-
Gal. Zakł. gór. Siersza 140-0	6000-	-
Tow. Zieleniewski 140-20	8000-	-

Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450-	500-
» » po 500 rb.	200-	250-
» » drobne	-	-
Ruble dumskie (po 1000)	50-	70-
» » (po 350)	50-	50-
Ruble dumskie kierunki (po 40 i 20)	-	-
Karbowanie (po 1000)	3-	5-
Grzywny (po 600 i wyżej)	6-	10-
1 frank franc.	290-	320-
1 Frank szwal.	650-	700-
1 £ Sterling	14000-	15000-
1 Dolar ameryk.	4300-	4600-
1 Dolar kanadyjski	3700-	4000-
Marki niem. (po 1000)	400-	4100-
» » (po 100)	3900-	4300-
» » drobne	3800-	4200-
Lei rumuńskie (500)	4000-	4400-
Lei rumuńskie drobne	3900-	4300-
Liry włoskie	165-	185-
Czeskie korony	5600-	5800-
Korony austr. niem. stemp. owane	300-	320-

Dewizy:		
Wypłata na Londyn	15000-	16000-
» na Paryż	300-	330-
» na Zurych	670-	720-
» na Praga	5600-	5800-
» na Wiedeń	31000	32000
» na Berlin	44000	46000
» na Nowy Jork	4200-	4500-
» na Medyolan	165-	185-
» na Bukareszt	4000-	4400-
Rata bankowa		
Stopa eskontowa P. K. K. P.		7%

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 19. września 1921.

P. T. H I-IV. 1100-1200, Impex 375 425, Polski Glob 1200-1300, Zegluga Polska 400-450, Zieleniewski I-II. 10300 10600, Parowozy 1400-1500, Trzebinia fabryka maszyn I-III. 3300-3600, Lemiesz 9200-9600, Automotor 2800-2500 Polska Nafta 2700-3200, Siersza el. 2300-2400 Oikos 5500-6000, Pezet 1100 1200, Trzebinia tłuszcz. 3500-3700, Krakus 3000-3200, Cmielów 3600-3800 Górka 9400-9800, Siersza 10600-10900 T. P. G 9000-9400, Chodorów 3000 3300. Pocisk 1100-1200.

Dolary ameryk. 4300-4500, marki niem. 4100-4300, korony austr. 305-335 kor. czeskie 5300-5700, franki fr. 300, 330, dolary kanad. 3700-4000, franki szwajc. 000-000 franki belgijskie 000-000, funty szterl. 00000-00000, korony węg. 0.00-0.00, lei rum. 3700-3900, kor. szwedzkie 000-000, liry włoskie 000-000, kor. duńskie 000-000, kor.

norweskie 000-000, m. fińskie 0000-0000, flor. holenderskie 0000-0000.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 19. września 1921.

Dolary amer. 4500-4400, kanadyjskie 4000-3985, funty szterlingi 17050, marki niem. 4475-4425.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 19 b. m. Berlin 5'85, Praga 6'95, Nowy Jork 580-00, Austr. noty kor. stempl. 0'42, Budapeszt 1'15, Bukareszt 5'95, Wiedeń 0'57, Medyolan 24'50, Zagrzeb 2'50, Warszawa 0'14.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 19. bm. Berlin 5'72, N. Jork 580'00, Paryż 41'45, Bruksela 40'80, Sztokholm 125'25, Madryt 75'60, austr. korony stemp. owane 0'00 Budapeszt 1'10, Bukareszt 5'90, Wiedeń 0'57, Holandia 182'75, Londyn 21'60, Medyolan 24'55, Kopenhaga 102'00, Chrystyania 74'50, Buenos Aires 175'00, Warszawa 0'14, Praga 6'95, Zagrzeb 2'40.

Kurs walut w Rosji.

Paryż. (Pat.) Rząd sowiecki usiłował dla obywateli niemotywilnych następujące kursy walut obcych: 1 dolar - 36.400 rubli, 1 funt szterl. - 133.000 rubli, 1 frank - 2600 rubli, jednak obywatele Rosji sowieckiej otrzymują za jeden dolar tylko 1500 rubli, a za jeden frank 100 rubli.

NADESŁANE.

Redakcja »Chwila« składa swemu współpracownikowi W-nemu Julianowi Goldfarbowi serdeczne życzenia w dniu Jego zaślubin z W-ną Heleną Berenhautówną.

Z okazji zaręczyn k. cioci p R. Schweitzerówny z p. Norbertem Hirschem zasylają serdeczny »Mazeltow« 11596 Teofila Cielicki i Jędrzej.

Z okazji z ręczyn p. R. Schweitzerówny z p. Norbertem Hirschem składają na rzecz »Talmud Thora« 1000 Mp. 11595 Schweitzer, Dicker, Koppel i Schnautzer.

Z okazji zaręczyn szefa N. Arnolda z p-ną J. Pochówną zasylamy serdeczne gratulacje Personal warsztatu mechanicznego. 11578

Z okazji zaślubin p. Leona Grünberga z p. Kahanówną życzy dużo szczęścia Rachela Tepperówna. 11575

Panu Poldowi Grünbergowi i Szanownej Matłonce z okazji zaślubin gratuluje Jakób Melzer. 11574

Z okazji zaręczyn p. Idy Buchstab z panem Zygmuntem Berggrünem gratulują serdecznie Bernardowie Dinnerowie. 11569

Mark Windheim w „Bagateli lwowskiej“.

Dziś we wtorek ostatni dzień 3-ciego programu oraz pierwszy gościnny występ znakomitego pieśniarza Marka Windheima w nowym repertuarze, w środę premiera 1) »Afrodyta« operetka Rapackiego, 2) »Ożeniony z gramofonem« operetka Rapackiego 3) dział koncertowy z udziałem Marka Windheima. -- Bilety w sklepie W. P. Gabryela ul. Legionów 3. 11604

Jzjo Leuczyc Dora Kahane
zaręczeni w wrześniu 1921.

1167

Z okazji zaręczył pny Reni Buchwald z p. Maksymilianem Tandem, serdecznie gratuluje Maksymilian Kalt z rodziną.

1166

Z okazji zaręczył kolegi p. Majera Gelbera z p. Toncią Fuss, dółną zasyla serdeczne życzenia

1152 I. Wiesner.

Z okazji zaślubin pana Maurycego Wohlmana z p. Heleną Mehlówną życzą dużo szczęścia i jasnej przyszłości

11561 Natanowie Soblowie.

Z okazji ślubu Eliasza Lwów i Loli Sperber życzą dużo szczęścia

11550 J. Grodęński
M. Gottesmann
Dr. Gutmann
Dr. Vogelfanger
Szymon Fruchter.

Do zaręczył naszej przyjaciółki H. Ruhtenówny z p. J. Auerbachem życzą dużo szczęścia Ferszkówny i Diamantówny.

11591

Z okazji zaręczył p. Juli Brüh z p. Jakobem Moschlem zasyla najserdeczniejsze gratulacje

11593 Welednikerowie.
Lwów, 19. września 1921.

Z okazji zaślubin p. Sperber z p. Lwów serdecznie gratuluje

11584 Adolf Stupp.

Mina Reiss Natan Kohl
Rawa-ruska K. mionka-str.
11585 zaręczeni we wrześniu 1921.

Sal mea i M. Jer Horowitzowie dziękują na tej drodze wszystkim za przesła e im życzenia z okazji zaślubin na dzień 11. września br. w Tarnopolu.

11602

Z okazji zaręczył panny Rózi Schweizer z p. Hirschele Norbertem gratuluje serdecznie

11597 Salcia Willnerówna i Anda Schapirówna.

Z okazji zaręczył nasz go kuzyna Hermana Baktroga z p. Toncią Grilanterówną zasyla serdeczne gratulacje

11589 Barmaszwowie.

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA I WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«

sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15. kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach.

10994

Przez Ministerstwo Sztuki i Kultury zatwierdzona Szkoła gry fortepianowej Salomei Abler, Jagiellońska 17 — przyjmuje wpsy

10112

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Obręcze gumowe »Kettler« poleca F. Rentschner, Legionów 37.

11146

Dom parterowy murowany ewentualnie częściowo zniszczony obok linii tramwajowej kupię. Listy pod »Tuszcze« Biuro dzienników Buchstaba, Legionów 21. Pośrednicy wykluczeni.

11610

Roboty szalne i płótno, sprzedaje, hafsu i wycinan szlimerowska 2.

11577

Stary gazety około 2 00 klg sprzedam Brück, Kościelna 2

1155

INTERESA HANDLOWE.

Spółnika z większym kapitałem do dobrze idącego interesu poszukuje. Wiadomość, Kopernika 12, Syrjusz.

1103

Inteligentny kupiec przystąpi do interesu z kapitałem 500-750 tys. Mkp. Zgłoszenia pod »Obrótne« w Adm. »Chwilie«.

11573

Poszukuje spółnika jakiegokolwiek branży z większym kapitałem. Wiadomość Tureltaub, Kazimierzowska 41.

1170

POMOC LEKARSKA.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech
rewolw i ordynuja Słowackiego 4
naprzeciw gł. poczty.

Specjalista chorób wenerycznych i skórnych 11453
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elev. kliniki parysk, wied. i lwowsk.
ord. od 8-10, 12-113-6 — Lwów, Kopernika 12

Specjalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8-9 i 12-6 11453

Dr. Maksymilian Kuller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczępienie w godz. ord
od 2-4-tej KLEPAROWSKA 4. 5779

Okulista **Dr. MAURGY LAUTERSTEIN**
lekarz I. klasy I. kliniki we Wiedniu ord. SZO-
PENA 7 od 3-5 popoł. (boczna Podlewskiego).
11605

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Panna z dobrego domu poszukuje umeblowanego pokoju z osobnem we ściem. = Czynnz wedle umowy. Listowne zgłoszenie pod R. K. do Admin. »Chwilie«

1144

Filozofka poszukuje lekcyi za pomieszkacie Stern-Cyadela 7.

11-08

Młody człowiek przemysłowiec, poszukuje pokoju przy inteligentnej rodzinie, czynsz według umowy. Odpowiedź pod »Przemysłowiec 100«. Biuro ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21.

11611

Zamienie 3 pokoje z komfortem w Stanisławowie na 2-3 z komfortem we Lwowie. Zgłoszenia pod I. A. w biurze Brücka, K. ściuszki 2.

11557

Poszukuję pokoju z osobnem wejściem w pobliżu Gimnazjum św. z utrzymaniem lub bez za lekcję lub opłatę Z. Gelezter, Pałac Hausmana 7/II

11590

RÓŻNE.

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuweita, Lwów, Balonowa 3.

9410

Zwracam uwagę P. T. Publiczności, by nie udzieliłano kredytu memu synowi Szymonowi Waldmanowi. Odpowiedzialności pod tym względem na siebie nie przyjmuję. Hersch Waldmann, Plekarnia, Białarska 29.

11563

Piwowar wzorowy, majster słodowy z długoletnią samodzielną praktyką, pragnie obecną posadę zmienić. Łaskawe zgłoszenia pod »Wzorowy« do Adm. »Chwilie«

1166

Wapiennik na zachód od Lwowa 4 klm. od stacyi kolejowej; do zamiany na realność we Lwowie. Bliższych informacyi udziela Dr. Michał Engel, adwokat we Lwowie, Batorego 6/L, zastępca właściciela wapiennika.

11564

Dnia 15. bm. jadąc ze Lwowa do Halicza wsiadłam przez pomyłkę do pośpiesznego podągu i pakier przenosząc napowrót z pośpiesznego do zwykłego odchodzącego o godz. 6:40 wieczór, moje pakunki zabral też cudzy ulster. Właściciel zechce się zgłosić do mnie pod adresem Laura Sager — Halicz.

11579

Naszyn P. T. Odbiorcom podajemy tą drogą do wiadomości, że drugi nakład naszych bloków rysunk jest kompletnie wyczerpany. Następnny nakład ukaze się początkiem przyszłego miesiąca. — Hurtownia papieru Glimmer i Ska, Lwów, Legionów 41.

11594

WOLNE POSADY.

Panna z bieglem i wyrob onem pismem mająca już praktykę biurową zostanie przyjęta u firmy E. Okin, fabryczny skład papieru, Lwów, ul. Skarbkowska 16.

11560

Panny piszącej biegle na maszynie po polsku i niemiecku poszukuje Firma »Transport«, Krak. Ska sped. z o. o. Oddział Lwów, Kollataja 8.

11587

Osoba inteligentna do zarządzania gospodarstwem i nuki chłopca 6 letniego zostanie natychmiast przyjęta. I. K. Korkeš, Halicka 3.

11586

Panny biurowej z praktyką poszukuje Firma »Transport« Krakowska Ska sped. z o. o. Oddział Lwów, Kollataja 8.

11588

Dwa at do samodzielnego objęcia kancelaryi w większem mieście okręgowem na prowincyi poszukiwany. Wiadomość w księgarni N. Siegla we Lwowie, Pałac Hausmana 8.

11598

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

Zgubiono portmonetkę z papierami. Uczciwy znalazca zwróci tylko papiery, które wartości nie przedstawiają, na adres Wolf Weissberg, Zamarszynowska 49.

11573

KOMUNIKATY.

Kolo kobiet żydowskich" (Lwów, pl. Strzelecki 4) przystępując do założenia organizacyi kobiet żydowskich uprasza przewodniczącą istniejących (i nie funkcjonujących) stowarzyszeń kobiecych o nadesłanie adresu d. my zaufania w jak najkrótszym czasie.

11581

POSAD POSZUKUJA.

Magister farmacyi z praktyką wielko i małej ska poszukuje posady we Lwowie lub na prowincyi. Do Administracyi pod »Magisters«.

11582

Ogłoszenia.

Fachowy urzędnik techniczny dla tartaku z dłuższą praktyką poszukiwany
Zgłoszenia pod »Tepede« Przemysł.

11568

Części maszynowe, pierścienie, członka, igły i tp. hurtownie i detalicznie poleca
Jakob Rosenman, UL AKADEMICKA 26.

11516

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
WAZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 14 kg. najlepszej jakości poleca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887
„COLUMBIA“
L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

Apteka na Zachodzie
sliczna miejscowość do wydzierżawienia. Zaraz potrzebna Gotówka 2 1/2 miliona. — Zgłoszenia Lwów, Chmielowskiego 3. gospodarz. 11612

Poszukuję panny int. ligentnej do 9 letniego chłopczyka na całe popołudnie. Język francuski albo hebrajski wymagany. Zgłoszenia z podaniem warunków pod »Sumienna« do administracyi »Chwilie«. 11607

Pierwszorzędny technik-dentystyczny
z kompletnem urządzeniem poszukuje lekarza na prowincyi lub we Lwowie celem zawarcia spółki.
Zgłoszenia pod »Lekarze« do Biura dzienników i ogłoszeń Scherera, Pałac Hausmana 9. 11556

Do Biura handlowego poszukiwana męska lub żeńska siła biurowa pisząca biegle na maszynie obznajomiona z buchalteryą. Siła początkująca wykluczona Zgłoszenia z podaniem żądań pi semnie pod »29« do Biura ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2. 1109

Zdolnych rutynowanych akwizytorów
do zbierania ogłoszeń poszukuje administracya »Handel Wschodni« 3-gc Meja 18 między 40-41 i 3-4. 11614

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, diamenty, perły, złota zegarki
placis-
miejsce
H. GUTTERMANN
LWÓW, UL SYKSTUSKA L. 14. 10895

Kwestya wileńska przed Ligą Narodów.

Delegat Polski broni sprawy Wileńszczyzny.

Genewa. (Pat). Od specjaln. koresp. Dział popołudniu odbyło się posiedzenie Rady Ligi narodów poświęcone sprawie sporu polsko-litewskiego. Na wstępie delegat Litwy Galwanouskas zażądał jawności posiedzenia. Zapytany w tej kwestyi delegat polski Askenazy zgodził się chętnie na wniosek Galwanouskasa. Wobec tego na salę weszli przedstawiciele prasy. Prezydent Wellington Koo udzielił głosu Hymansowi, który przedstawił przebieg rokowań polsko-litewskich. Omawiając nowy swój projekt Hymans stwierdził, że projekt ten wypracował na skutek narad z obydwoma delegacjami między 26-tym a 3-cim września w Genewie i zaznaczył, że nowy projekt jest prawie identyczny z pierwszym projektem, przedstawionym w Brukseli. Zdaniem Hymansa w pierwotnym projekcie poczyniono tylko nieznaczne poprawki i zmieniono niektóre szczegóły, nie zmieniając w niczem pierwotnych zasad. W czasie swego ekspozycji dotyczącego stanowiska obu stron, zajętego w sprawie decyzji z dnia 28. czerwca, Hymans starał się przedstawić faktyczne postępowanie Polski i Litwy. W końcu wystąpił przeciw Żeligowskiemu, podkreślając nielegalność sytuacji, przez niego wytworzonej. Po Hymansie zabrał głos delegat polski Askenazy. Na skutek uwagi sir Erkaaka Drumonda, Wellington Koo udzielając głosu delegatowi polskiemu, prosił go, aby w swym przemówieniu nie dotykał szczegółów. Prof. Askenazy zabierając głos zastrzegł sobie prawo wkraczania we wszystkie szczegóły rozpatrywane przez Hymansa, co Rada Ligi aprobowała. Następnie delegat polski złożył dwie deklaracje. W pierwszej wyraził uczucia głębokiego szacunku dla bezstronności Rady i zaznaczył, że rząd polski umiera ostarania i dobrą wolę Hymansa. W drugiej podkreślił, że mimo niepełnego stanowiska Litwy oraz prześladowania mniejszości narodowych tj. Polaków w Kowieńszczyźnie, rząd polski nie rzeknie się prawa umiarkowania, jakim jest przejęty i nie da się sprowokować. Mowca zwrócił się następnie z prośbą do Rady Ligi o należytą ocenę tych dwóch deklaracji oraz uwag jakie poczynił w dalszym ciągu swego przemówienia. Askenazy podał następnie historyczny obraz sporu polsko-litewskiego od dnia 28. października 1920 r., a więc od chwili powzięcia decyzji w sprawie przeprowadzenia plebiscytu na terytorium Wileńszczyzny do chwili obecnej. Mowca podkreślił, że Polska i Litwa przyjęły uchwałę Rady Ligi, Litwa jednak następnie zmieniła swoje zapatrywania i zajęła stanowisko odmowne. Polska zgodziła się na bezpośrednie rokowania, zastrzegając się energicznie, że nie może być mowy o arbitrażu, co zostało potwierdzone dnia 3. marca przez Balfoura i Bourgeois. Delegat polski zastrzegł się przy otwarciu konferencji w Brukseli, że przewodniczący Hymans nie będzie ani arbitrem ani pośrednikiem, lecz tylko przewodniczącym bezpośrednich, niczem nie kłopotowanych rokowań polsko-litewskich. Jedynie w tym charakterze zapropozował Hymans 17. maja wypracowanie nieobowiązującego przedprojektu jako podstawy do dyskusji. Projekt ten przesłał Hymans obu delegacjom 20. maja br. Polska postawiła wtedy za warunek udział Wilna w rozstrzygnięciu sprawy dotyczącej 1,500.000 wolnych obywateli. W tym stanie sprawa została przedstawiona Radzie Ligi w czasie jej czerwcowej sesji. Rada przyznała słusność temu punktowi widzenia i zaleciła projekt jako podstawę do dyskusji, z tem, że definitywnie zatwierdzenie sprawy powinno być przedstawione do ratyfikacji trzem sejmom, a mianowicie warszawskiemu, kowieńskiemu i wileńskiemu. Wszyscy członkowie Rady w imieniu 8 państw w uroczysty sposób zalecili obu stronom pod-

jęcie rokowań na podstawie projektu z dnia 28. maja. Takie było istotne znaczenie rezolucji Rady z 28. czerwca. Delegacja litewska przedstawiła tę rezolucję sejmowi w Kownie i spotkała się z gwałtownymi atakami, a przy tej sposobności przyszło do znanej brutalnej sceny, kiedy to deputowani polscy zostali pobici i poturbowani przez posłów litewskich. Wobec tych niesłychanych wypadków rząd polski zachował się z jak najdalej idącym umiarkowaniem. Delegat polski zwrócił się w tem miejscu z zapytaniem, w jaki sposób w podobnym wypadku postąpiłby np. rząd niemiecki. Mimo wspomnianych zajść, rząd polski dnia 15. lipca przyjął rezolucję Rady z 28. czerwca, a dnia 16. lipca złożył Ligę narodów notę dotyczącą owej sceny w sejmie kowieńskim i domagającą się opłat na 250.000 Polaków, zamieszkujących Litwę kowieńską. Rząd litewski odpowiedział dnia 22. lipca brutalną odmową na rezolucję Rady. W tym stanie sprawy — mówił w dalszym ciągu delegat polski — zezwano nas do Genewy. Od czasu powzięcia uchwały co do rezolucji z 28. czerwca nie zdarzył się żaden nowy fakt poza wspomnianą odmową litewską oraz wymienioną sceną w sejmie kowieńskim. Mimo to przedstawiono dnia 3. września nowy projekt, różniący się zasadniczo od projektu pierwszego. W tem miejscu delegat stwierdza, że dowiedział się o nowym projekcie dopiero w dniu 3. września, kiedy projekt został w gotowej formie przedstawiony i bronił się w sprawie wzniekania sprawodawcy przeciw temu, jakoby projekt został opracowany na skutek narad prywatnych z obu delegacjami. Oświadcza następnie, że zgodnie z notą, którą złożył w imieniu rządu polskiego dnia 13. września, nie chce omawiać nowego projektu, lecz wykaże tylko nieuzasadnione twierdzenia sprawodawcy, jakoby nowy projekt zawierał tylko drobne poprawki (retouches), które nie zmieniają w niczem zasadnicze rysy pierwotnego projektu. Delegat polski obalając w zupełności te twierdzenia Hymansa, streszcza swoją krytykę w następujących punktach: 1. Idea federacji Wilna z Kownem, która była myślą przewodnią pierwszego projektu, jest w nowym projekcie zastąpiona przez inkorporację Wilna, która to zmiana ma niezwykle doniosłe znaczenie, gdyż chodzi tu Polsce o naczelną zasadę. Polska nie uznawała i nigdy nie uzna jakiegokolwiek prawa Litwy Kowieńskiej do Wilna. W projektowanej inkorporacji tkwi uznanie praw zwierzchnich Kowieńszczyzny, co ze strony polskiej jest niedopuszczalne. 2. Idea dwukantonalności została zastąpiona ideą autonomii, co również nie jest dopuszczalne, gdyż Kowno nie posiada żadnego tytułu do nadawania autonomii Wileńszczyźnie, w której znajduje się przyłączająca większość polska. 3. Według brzmienia nowego projektu, Wilno nie miałoby głównych praw kantonu szwajcarskiego a mianowicie suwerenność, zagwarantowaną w pierwszym artykule konstytucji Związku szwajcarskiego. 4. Zasada ratyfikowania przez sejm wileński postanowień została w nowym projekcie osłabiona i może być wedle nowego brzmienia różnie tłumaczona.

Z kolei zapytuje delegat polski, jakim prawem projekt rozporządza Memlem, znajdującym się pod zarządem administracji francuskiej, a zwłaszcza jakim prawem projekt wydał postanowienia w sprawie okręgu dzielnickiego i Wilejki, tworzących teren o obszarze 15 klm kwadr., położony poza spornym terytorium i należący na mocy traktatu ryskiego do Republiki Polskiej. Co do nowej metody, zawartej w propozycji przyjęcia projektu en bloc, delegat polski stwierdza, że pozostaje to w sferze czysto politycznej Rady z dnia 28. czerwca.

Nie można w ten sposób omawiać sprawy, gdy chodzi o terytorium o obszarze 55.000 klm. kwadr. i o sprawę najżywniejszą dla Polski. Powołując się na rokowania między Belgią a Luxemburgiem, które trwały bardzo długo chociaż chodziło o

sprawę mniej ważną, delegat polski podkreśla, że sprawa polsko-litewska musi być omawiana w tempie wolnym i bez wszelkiego pośpiechu. Oświadcza dalej, że stoi na stanowisku rządu polskiego, określonym w nocie z dnia 13. września i odmawia wzięcia pod rozwagę nowego projektu podkreślając, że nie znajdzie się ani jeden Polak, któryby projekt ten uznał za nadający się do dyskusji. Nakoniec oświadczył delegat polski, że rząd jego gotów jest podjąć rokowania na podstawie pierwotnego projektu.

Po delegacie polskiem zabrał głos Galwanouskas, który wystąpił ostro przeciw Żeligowskiemu i zaznaczył, że Litwa Kowieńska gotowa jest udzielić mieszkańcom Wileńszczyzny takich praw samorządowych, jakich udzieliła Czechosłowacya obcym narodowościom zamieszkałym na jej terenie.

Zabrał ponownie głos delegat Askenazy i przypomniał w sposób bardzo poważny, że rząd polski nie otrzymał odpowiedzi na notę z dnia 16. lipca, w której domagał się interwencji Ligi i ochrony 250.000 mieszkańców polskich na terenie Kowieńszczyzny, zagrożonych na prześladowania. Co do odpowiedzi litewskiej oświadczył Askenazy, że nie bierze jej nawet pod uwagę i uważa ją za nieistniejącą. Zwracając się do istoty problemu, delegat polski zapytął, dlaczego wszystkie kombinacje uregulowania losu Wileńszczyzny wychodzą z jednego założenia, że w tej lub owej formie Wilno w każdym razie powinno należeć do Litwy. Dlaczego nie bierze się pod uwagę innej ewentualności, a mianowicie przyłączenia Wileńszczyzny do Polski, skoro chodzi o kraj, w którym ludność polska ma olbrzymią liczbą przewagę.

Po tem zapytaniu delegata polskiego posiedzenie zostało zamknięte.

Wrzekome przyznanie Wileńszczyzny Litwie kowieńskiej.

Warszawa. 20. września (tel. wł. eg.) Z Rygi telegrafują, że na wiadomość otrzymaną tam z Genewy o wrzekomem przyznaniu Wileńszczyzny Litwie kowieńskiej zapanowała w Kownie wielka radość, wywieszono chorągwie, a tłum urządził manifestację przed Tarybą.

Uregulowanie sprawy G. Śląska na dobrej drodze.

Genewa. (Pat). Hawas. Pewna dobrze poinformowana osobistość oświadczyła przedstawicielowi Hawasa, że uregulowanie sprawy Górnośląskiej znajduje się na bardzo dobrej drodze. Każdy z 4 członków komisji Ligi narodów, delegowanych do zbiorczego sprawy śląskiej, zbadał poszczególne strony problemu i wygotował odpowiedni kwestionaryusz, na który rzeczoznawcy odpowiedzieli już prawie w zupełności. Niemcy zgłosili do Rady Ligi żądanie o wysłanie na G. Śląsk ankiety, jednakże osoby kompetentne, które już wysłano na G. Śląsk bez polecenia przedstawienia ankiety generalnej, przesyłały już komisarzom niezbędne wyjaśnienia, zwłaszcza co do doniosłości znaczenia, jakie mieć winy życzenia zawodowych organizacji robotników. W chwili obecnej panuje przekonanie, że sprawa została objaśniona wszechstronnie. Istnieje nadzieja, że Rada Ligi wypowie swoją opinię w pierwszej połowie października, po sesji zgrupowania Ligi.

Komitet tranzytowy.

Warszawa. (E. E.). Powołany został pod przewodnictwem dyrektora departamentu w minist. spr. zagr. p. Olszewskiego komitet tranzytowy, do którego weszli przedstawiciele minist. spr. wojsk., kolei, poczt. i tel., skarbu i robót publ. Komitet ten powstał celem wykonania przez Rypę konwencji, podpisanej w Paryżu 21. kwietnia br. na mocy której Polska zobowiązała się do

pewnie Niemcom wolną komunikację transytową przez terytorium b. ziemiey pruskiej, Niemcy zaś Polsce przez terytorium niemieckie na prawym brzegu Wisły.

Konferencja polsko-czeska w sprawie traktatu handlowego.

Warszawa. (Pat.) W dniu dzisiejszym rozpoczęły się w Warszawie pertraktacje polsko-czeskie dla zawarcia traktatu handlowego między obu państwami. W konferencji ze strony czeskiej bierze udział minister handlu H. Lovce, a ze strony polskiej wiceminister przemysłu i handlu Strhssburger. Konferencja obejmuje sprawy handlu, kości i sprawę likwidacji dawnych umów kompensacyjnych.

L. George nie weźmie udziału w konferencji waszyngtońskiej.

London. (Pat.) Hawas. Jak słychać, jest mało prawdopodobnie, by Lloyd George mógł udać się na konferencję waszyngtońską, mimo szczerej chęci udania się tamże. Zaprzyrzają go sprawy wewnętrzne Anglii. Zdaje się, że lord Curzon również nie będzie mógł uczestniczyć w konferencji.

Niemcy wciąż płacą odszkodowania

Paryz. (EE.) Niemcy wydali Francji tytułem odszkodowania nowy transport floty reńskiej.

Wstrzymanie akcji pomocy dla Rosji

Ryga. (EE) Wobec potwierdzenia się wiadomości o splądrowaniu 1-szego pociągu amerykańskiego z żywnością dla Rosji rząd St. Zjednoczonych zarządził wstrzymanie dalszej akcji ratunkowej.

Sowiety organizują propagandę.

Ryga. (Pat.) Komitet wykonawczy trzeciej międzynarodówki ustanowił międzynarodową komisję kontrolną dla zagranicy. W skład komisji wchodzi prze-

wodnicząca Klara Zetkin oraz przedstawiciele Niemiec, Finlandyi, Polski, Woch, Norwegii i Francji. W Berlinie zorganizowano międzynarodowy punkt propagandy, który ma zaopatrywać 450 gazet w materiał informacyjny.

Poseł Friedrich zamierza proklamować niepodległość Węgier.

Wiedeń. (Pat.) „N. Fr. Presse“ donosi, że poseł Stefan Friedrich zamierza proklamować niepodległość Zachodnich Węgier. Praga. (Pat.) „Prager Tageblatt“ donosi na podstawie wiadomości z Budapesztu, iż należy przypuszczać, że w najbliższych dniach dojdzie do donioślejszych wydarzeń na Węgrzech. Wszystko wskazuje na to, że Friedrich jako przedstawiciel tzw. karlistów gotuje się do walki z Horthy'm, Friedrich podejmuje wszelkie kroki, aby w odpowiednim momencie skierować na Budapeszt część oddziałów Węgier zachodnich i zmusić Horthy'ego do ustępstwa, oraz dokonać przewrotu. Tenże sam dziennik donosi z Budapesztu, że wczoraj doszło tam do wykroczeń ulicznych. Demonstranci wdarli się do kawiarni i pobili znajdujących się tam gości. Przed redakcją „Napszawy“ doszło do demonstracji. Cenzurę prasy stosuje się jak najostrożniej. Dotąd nie udało się zbadać przyczyn tych demonstracji. Istnieje przypuszczenie, że chodzi o pierwszy krok zwolenników Friedricha przeciw rządowi.

Węg. min. skarbu Hegedüs podał się do dymisji.

Budapeszt. (Pat.) „Pester Lloyd“ donosi, że minister skarbu Hegedüs podał się do dymisji, jednakże naczelnik państwa nie powziął jeszcze decyzji. Na czwartkowym posiedzeniu zgromadzenia narodowego przedłożył minister skarbu wniosek o uposażenie banku państwowego do wydania nowej emisji banknotów dla utrzymania budżetu. Minister skarbu oświadczył, że podał się do dymisji, ponieważ wobec swemu przyrzeczeniu musiał użyć kasy bankowej.

Skutki spadku marki niemieckiej.

Warszawa. 20. września (tel. wł. eg.) Z Berlina telegrafują, że z powodu znacznego spadku marki niemieckiej, wielkie firmy holenderskie, duńskie, szwedzkie, norweskie i hiszpańskie poczyniły wielkie zamówienia w Niemczech.

Przeciw spekulacji walną.

Wiedeń. (Pat.) Dziś w południe rozegrały się przed gmachem giełdy wiedeńskiej burzliwe sceny. Chrześcijańscy socjaliści i socjaliści urządzili demonstrację celem zaprotestowania przeciw spekulacji walną. Wielu uczestników giełdy pobito. W wielu bankach powybijano szyby. Demonstranci usiłowali wdarnąć do budynku giełdy, ale przeszkodziła temu policja. Dopiero o godz. 3 popoł. zapanował spokój. Związek chrześcijańskich funkcjonariuszów telegrafu uchwalił nie dopuszczać do przesyłania wiadomości giełdowych telefonicznych i telegraficznych.

Wigi w opłaceniu spirytusu na cele przemysłowe.

Warszawa. 20. września (tel. wł. eg.) Ministerstwo skarbu cofnęło obowiązek opłacania spirytusu na cele przemysłowe monetą złotą. Z powodu stosowanego przez min. skarbu przymusu opłacania spirytusu monetą złotą, marka złota w półtora miesiącach podskoczyła trzykrotnie. Obecnie opłata za jeden litr spirytusu wynosić będzie 1500 Mp. bez przymusu opłaty w złocie.

Reprezentanci Żydów przed Radą Ligi Narodów.

Wiedeń. Wedle wiadomości otrzymanych z Genewy odbywa się obecnie tywa wymiana telegramów między Radą Ligi Narodów a Komitetem Żyd. Delegacji przy konferencji pokojowej co do propozycji, by dopuszczono reprezentantów organizacji o i ty cznej do obrad w sprawie mandatu nad Palestyną.

DR. M. BIENENSTOCK.

Wśród polskich borów).

Najnowsza powieść żydowska znanego i cenionego pisarza współczesnego w Ameryce J. Opatoszu (Opawski), która pojawiła się równocześnie w tłumaczeniu hebrajskim i angielskim, kreśli z rozmachem szerokim obraz żydostwa polskiego w epoce przełomowej rozkładającego się, przekwitającego chasydyzmu i powstającego na jego gruzach haskali. Przygotowania do powstania polskiego w r. 1863 i nastroje tego czasu stanowią tło historyczne, na którym autor przesuwając przed okiem czytelnika szereg epizodów nie razwie z równą wiążących się siłą, z których pomajemy ówczesny stosunek Polaków do Żydów, wzajemne oddziaływanie na siebie dwóch kultur, stwarzających podobne prąd dyspozycje duchowe, wydających analogiczne objawy, reprezentowanych przez równofiedne postacie działające z głęboką znajomością stosunków i prądów, nurtujących ówczesne społeczeństwa, z umiłowaniem rzeczy i osób, kraju i przyrody, z poetyczną fantazją i siłą sugestyj wydobytą autor z swego przedmiotu sceny i motywy, działające z równą mocą na uczucie i wyobraźnię czytelnika, przykuwające przez cały czas jego uwagę (to akcja, która mimo opietnego charakteru i pewnego przeladowania szczegółami obojętnymi może dla całości wykazywać tempo, odpowiednio od-

ające ówczesną atmosferę wrzenia i kłopotania, zanętu i fermentu, które wyłobły głębokie bruzdy w życiu polskim i żydowskim, wyciskając na jednym i drugim niezatarte piętno. Niemal w tym samym czasie pojawiają się niezależnie od siebie z tej i tamtej strony Oceanu dwa dzieła, Anskiego „Dybuk“ i Opatoszu'a powieść, w których autorzy zajmują się problemem chasydyzmu, szukając w nim źródeł duszy żydowskiej. Anskiego młopolscy chasydzi i Opatoszu'a zwolennicy cudotwórcy z Kocka — to dwa światy, podobne co do założeń myślowych, głębi psychologicznych i cech charakterystycznych, bo źródło ich jest wspólne. Nie też dziwnego, że niektóre momenty, myśli i zasady w powieści amerykańskiego pisarza wydają się żywcem przejęte z dramatycznej legendy Anskiego. (Przypominam np. moment wypędzenia dybuka na podwórzu rabina z Kocka, postać reb Icie, myśl, że „ogień oczyszcza z grzechu“ itd.). Opatoszu podobnie jak Anski traktuje ten potężny ongiś ruch, który ogarnął i trzymał na uwjęci fanatycznej wiary mas żydowskie, z całym przejęciem i oddaniem się, z pełnym zrozumieniem i pogłębieniem, bez krzywi ironii maluje najróżnorodniejsze typy chasydzkie z całym przynależnym do nich apas m podań, legend, mądrości życiowych i przesądów. Czyta to z prawdziwie epickim grokiem i szczegółową dokładnością powieściopisarza, na jaką sobie autor dramatyczny naturalnie pozwolić nie może.

Bohaterem akcji powieściowej jest Mordche, syn Abrahama, który od dziecka (pradziada siedział w lipowych lasach trudniąc się jak jego przodkowie i inni członkowie mle-

glej i rozgałęzionej licznie rodziny handlem drzewa. Byli to prości i dobrzy ludzie, którzy będąc sami nieukami mieli respekt przed rabinem, utrzymywali melamadów dla swoich synów, nie mających jednak z powodu dobrobytu i bez troski wielkiej ochoty do nauki. Łączyły ich za to towarzyskie stosunki z ilskami, splawiającymi Wisłą drzewo i z rybakami i często gesto miłości wiodły prawie do ślubnego kobierca w kościele, o ile podczas drogi nie odbiło narzeczonego lub narzeczonej. Z takiego to środowiska wyszedł Mordche, który po matce odziedziczył miękkość, dobroć i marzycielstwo, cechujące sławnych jej uczonych — przodków a go ojca pociąg do kobiet, do przyrody, do lasów, do życia i użycia. Chętnie przebywa wśród rybaków, w nastrojach leśnych szuka ukojenia dla swoich smutków, gwałtowności i niewygowieżnianych pożądań, z namiętnością młodzieńczej duszy kocha się w ślicznej bórce biednego arendarza, Racheli, którą jednak porzuca abymnie popełnić megalatę. Przyłapany na złamaniu sam na sam w gęoc księżycowa w lesie, musi po gwałtownej scenie z ojcem wyjechać do Kocka, do rabina, aby tam w bocheniu nowem, świętem, zagodzić o grzechu i miłości, której stały na przeszkodzie przesady stanowe. O ile w tej pierwszej części akcja sielonkowo-dramatycznej miłości rozwija się w naturalnem, wrastającym tempem stawiając Mordchego w środku zainteresowania jako spirtus movens, o tyle staje się ona w drugiej części („W Kocku“) postacią bierną drugorzędna, przesuwana automatycznie na szachownicy powieściowej. Romans jego z Rywką, córką reb Duwedi czy cicha namięt-

* J. Opatoszu: In polische welder. (Jid. Verlag M. N. Meizel, New York 1921). 357 str. Cena opr. 2,25 dol.

Teatr żydowski

W środę 21. bm. o godzinie 7:30 wieczór

„SIEROTA“

w roli tytułowej p. Jolles.

dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11. —

1917

Uchwała zjazdu katolickiego w kwestyi żydowskiej.

Warszawa. Na odbytym w tych dniach w Warszawie zjeździe katolickim powzięto następującą uchwałę w kwestyi żydowskiej:

- 1) Kwestya żydowska grozi państwu polskiemu wielkiem niebezpieczeństwem, dlatego zjazd katolicki odwołuje się do szczerego duchowieństwa, iżby przestrzegając szersze sfery przed żywiołowymi odruchami, szerzyło hasło: „Swoje go swoje do swego“.
- 2) Zwazywszy, iż wstępujący wpływ żydostwa oraz ich podstępna walka zmierzająca do ogarnięcia świata przez obalenie Krzyża zagraża bezpośrednio katolickiej Polsce, zjazd uchwała, aby każdy Polak-katolik brał bezpośredni udział w każdej akcji zmierzającej do wywobudzenia w sercach dzieci i młodzieży równego życia polskiego od wpływów żydowskich.
- 3) Wobec ciągle rosnącego napływu wrogiego państwowości polskiej żywiołu żydowskiego, podrywającego byt narodowy, zjazd katolicki uchwała zwrócić się do rządu, aby usunął nęczyliście z granic państwa wszystkich nieprawie napływających Żydów.

W sprawie usunięcia prawnych ograniczeń dla Żydów.

Warszawa. „Najer Hajnt“ dowiaduje się z pewnego źródła, że ministerstwo sprawiedliwości w tych dniach przedłożyło Radzie Ministrów projekt ustawy dotyczący usunięcia ograniczeń prawnych dla Żydów.

Rzeczony projekt z małymi wyjątkami odpowiada treści projektu wniesionego swego czasu na ręce sejmowej komisji prawniczej przez posła Hartglasa.

„Najer Hajnt“ zagrywa, czy długo potrwa rozpatrywanie przedłożonego projektu a wgląd kiedy formalna ustawa ujrzy światło dzienne? Nadto przypomina „Najer Hajnt“, że komisya

ność do Felicy, żony reb Josła, u którego mieszka, nieznacznie tylko wzbudziła jego aktywność, nie wywieraąc zresztą żadnego wpływu na tok akcji, która w drugiej części zamienia się w obiektywne kreślenie obrazu chasydyanu i jego stosunku do budzącej się haskali. Dopiero w trzeciej części („Przed burzą“) wygadki epizodyczne i atmosfera przed burzą powstania polskiego wyrzucają mowu wbrew jego woli i bez jego przyczynienia się na powierzchnię fal wygadki jako czynnik motoryczny, działający. Ale ta aktywność jego trwa krótko, przez chwilę pojawia się on na horyzoncie jak meteor, aby wkrótce potem znowu zniknąć z widoku, zmuszony uciekać zagranicę z powodów politycznych. Urwanym akordem niesymfonicznym w powieściach pragnień miłosnych Mordechego i Felicy kończy się cały romanś, w którym przeważa styl powieściowy gnie i rozwadnia się w rozmianach epizodów, obrazów i szczegółów, samych dla się bardzo ciekawych, interesujących, naprężających i pobudzających ciekawość czytelnika, ale luźnie z sobą powiązanych i niedość konsekwentnie od siebie uzależnionych. W charakterystyce Mordechego, który przy końcu urasta do wyżyn obrońcy wolności ludu polskiego przed uciskiem szlachty, niema jednolitości i należytego psychologicznego uzasadnienia nagłego zwrotu i przewrotu wewnętrznego. Mordechego staje się raczej obiektem działania niż subjektem, dlatego rola jego przy końcu powieści, aczkolwiek przez powieściopisarza wykorzystana z należytą plastyką i artystycznym zacięciem, nie zadowala i pozostawia pewną próżnię.

(Dok. nast.)

prawnicza powzięła uchwałę w tym kierunku, iż rząd ma wnieść projekt ustawy w sprawie usunięcia ograniczeń prawnych dla Żydów nie później jak na pierwszym posiedzeniu posiedzeniem.

Z niedoli emigrantów w Konstantynopolu.

Konstantynopol (Z. B. K.) Przebywający tu emigranci natykają ustawicznie na coraz nowe trudności. Oficer brytyjski dla przeprowadzenia kontroli pasów otrzymał z Palestyny nowe instrukcje co do udzielenia wiz jedynie tym emigrantom, których certyfikaty zostały wystawione jeszcze przed 1. lipca. Wychodźcy, którzy są w posiadaniu certyfikatów w późniejszym czasie wystawionych, nie mogą tem samym kontynuować podróży. Większość uchodźców pozbawiona wszelkich środków, znajduje się w wielkiej nędzy, gdyż „Joint“ nie może im pomóc, a również Urząd Palestyński z względu na brak odpowiednich funduszy nie jest w stanie udzielić potrzebnej pomocy.

Z życia żydowskiego w Palestynie.

Półowa gruntów palestyńskich nie uprawiana

Jerozolima (Z. B. K.) Desygnowana przez rząd palestyński w roku 1920 komisya rolnicza dla przeprowadzenia badań co do gospodarki rolnej w kraju i dla stwierdzenia ilości gruntów nadających się do kolonizacji — przedłożyła teraz rządowi swe oficjalne sprawozdanie.

Według powyższego sprawozdania 50 proc. gruntów nadających się do kolonizacji do dziś jeszcze nie jest uprawianych.

Konferencya między Herbertem Samuelem a przedstawicielami arabskimi.

Jerozolima (Z. B. K.) W uzupełnieniu wiadomości o zaproszeniu przedstawicieli mahometańsko-chrześcijańskich gmin doonosi prasa palestyńska co następuje:

W mowie wygłoszonej przy otwarciu konferencji oświadczył Sir Herbert Samuel, że przedstawiciele żydowscy nie zostali zaproszeni, gdyż niedawno miał sposobność konferowania z nimi. W dalszym ciągu zwrócił się zapytaniem do komitetu, czy komitet życzy sobie dyskusję nad wypracowaną przez niego konstytucją palestyńską, która obecnie rozważana będzie w Londynie. Część członków komitetu oświadczyła, że nie uważa się za kompetentną w tej sprawie, ponieważ komitet nie jest przedstawicielem z wyboru, a właściwa delegacja, pochodząca z wyboru, przebywa obecnie w Londynie. Z tych przyczyn nie mogą wyrazić swej opinii.

21.000 dunamów ziemi oddano Żydom.

Jerozolima. „Haarec“ zamieszcza oficjalne obwieszczenie Wysokiego Komisarza mocą którego oddaje się cały grunt (praszczysty obok Riszon i Zion w ilości 21 tysięcy dunamów mieszkańcom tej kolonii pod warunkiem, iż w przeciągu 5-ciu lat obsadzą ją drzewami a wgl. ziemi uprawną. Kto się wykaże, iż część tej ziemi zaważył się zapłacił cenę kupna, otrzyma na id pozwolenie kupna.

—□□—

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Z opery.

Pierwszy występ Prawdźca i Wiśniewskiego.

Jeżeli stworzenie znakomitych chórów, wielkiej orkiestry pozostanie zawsze przywilejem oper stołecznych, rozporządzających wielkimi zasobami pieniężnymi i opierających się na częstych i wydanych subwencjach płynących z źródła rządowego — to zastawienie personelu solowego należyście ukwalifikowanego a z młodych sił, „nie lejących na garzy“ się składającego — pozostanie zawsze zadaniem kierownictwa teatru, któremu w tej mierze sprzyjać musi także — szczęście. Takim szczęściem poszczycić się może dyr. Czarnowski — przynajmniej w „diale“ operowym.

Nieopóźnieni żadną reklamacją, jako suchym komunikatem teatralnym nowo zaangażowani śpiewacy pp. Prawdźca (tenor) i Wiśniewski (baryton) zaprezentowali się lwowskiej publiczności i krytyce w nader odpowiedzialnych partjach (Caria i Tonio), w rolach aż do przesady prześpiewanych, przydyskutowanych i przekrytykowanych, w których artyści naszego chowu i tej miary, co O. koński, Mann i Lowczyński stworzyli typy prawie doskonale: zdawało się, że po „Carvaleryi“, w której znakomita trójka Platówna Mann i Cyganik doprowadzali już po raz niedługo słuchaczy do ekstazy — barometr zadowolonia z konieczności spadnie.

Srało się inaczej: pp. Prawdźca i Wiśniewski, zdali „egzamin wstępny“ z „szczególnem odznaczeniem“. Obaj okazali się artystami pierwszej miary — Prawdźca pod względem wokalnym, Wiśniewski pod względem aktor-torskim i muzycznym.

Głos Prawdźca przypomina żywo organ słynnego swego czasu Van Dycka, brzmie metalowo szlachetnie w górnych rejestrach, nie polega na forsowaniu, ma w sobie flujo ciepła a swoim połyskiem przyczynia się do stworzenia pięknych efektów w scenach dramatycznych, górując nawet nad (zbyt często i niezasadzonym) fortissimo orkiestry. Dlaczego p. Prawdźca w przeciwstawieniu do swego kolegi zbyt nerwowo spogląda na dyrygenta — nie wiemy: czyto wynikiem jego ujemnego przyzwyczajenia czy też niegrzeczności, spowodowanej tem, że nie miał zaufania do dyrygowania z pamięci — okazał dalsze występy. Oldpane „arioso“ odgrywał Prawdźca bardzo ładnie i z pewnem oryginalnem zabarwieniem.

(Chwała i część galeryi — że tą razą nie zagłuszyła zakończenia orkiestralnego przedwczesnymi oklaskami).

Wiśniewski jest „właścicielem“ głosu barytonowego o bardziej tenor w m. podkładzie: głos średniej siły, lecz dobrze postawiony. Śpiewa bardzo muzykalnie — a jako aktor jest bez zarzutu. Chwałę z szczególnej należy to, że w roli swej zdołał zachować miarę i realizm: jego Tonio chodzi po ziemi — a nie jest jakimś demosem czy mefistem cyrkowym...

Fakt, że obaj nowo przyskani śpiewacy wyszli z Poznania, ze skłębli i z pod batuty Dołyckiego, uzasadnia nadzieję, że ich repertuar jest bogaty — zuchem byłoby to rzeczą Dyrekcji porzucić epokę „wznowień i powtórzeń“ — a zabrać się do wystawienia nowych dzieł; nasz obecny zespół operowy zdolny jest do najrudniejszych zadań.

Czarująca pod każdym względem Nośdą była Bandrowska; zazdrość i zbrodnia Caria była w zupełności uzasadniona...

Operę prowadził wzorowo p. Wolfstał.
Dr. N. Hermelin

Z wydawnictw.

Dow Stock: Ze ilim (Oddźwięki)
(Przem. śl. 1917).

Mały zbiorek hebrajskich wierszy lirycznych, wydany w bezpartycyzońskiej szacie na prowincyi (powinien zwrócić uwagę miłośników nowszej poezyi. Autorów, meskal-

cowi zapadłej prowincjonalnej miejsciny obce są wszelkie cechy wyrafinowanego modernizmu, może nawet nie słyszał o impresjonizmie, ekspresjonizmie itp.; bezsprzecznie wyszło to jednak na korzyść jego liryce, w której oprócz reminiscencji romantycznych dostrzec się można wiele pogody i nastroju, a w niektórych poematach także prawdziwej głębi uczucia. Poematy jak „Przed wiec orem“, „O zroku“, „Noc“ itp. śmiało należą do się między wiersze jak „Cud wiosny“, „W lesie“ itp. zdradzają swą miłość natury, tak rzadkie u dotychczasowych poetów hebrajskich więcej refleksyjnych. Nie są obce poecie także motywy erotyczne, a wiersz „Słuchaj dziewczyno“ jest bardzo subtelny i wyjątkowo miłosnym.

Szata językowa bardzo staranna nadaje tym powabnym wierszykom wiele wdzięku i wyrazistości.

Dr. Henryk Lilien.

Nakładem księgarni „Beth Israel“ we Lwowie wyszedł zbiorcik na piękniejszych wierszy i pieśni hebrajskich oraz podobny zbiór ludowych piosenek w języku żydowskim, zapatrzony nutami. Staranny i umiejętny dobór treściowy i piękna forma zawieszona winny przyporządkować obu zbiorom wielu zwolenników, tembardziej, że brak kieszonekowych śpiewników dotychczas już dawał się odczuć.

(hz.)

Sentencje ojców synagogi
(Tłumaczył Salomon Spitzer).

Wschód posiada odrębną, specyficzną poezję, którą oddać trudno w języku europejskiego narodu. O ygiinalną rytmikę i szczególnie dobór słów, tworzący jeden z najważniejszych walorów tej poezji są tak obce twórczości poetyckiej zachodu, że uciekać się tu trzeba do niezwykłych transformacji wierszowych, lub raczej inwencji, by choć w przybliżeniu oddać to co tak proste, a tyle mieści w sobie wyrazu i piękna.

Tłumacz „Pirkej awot“ podjął się przeto pracy trudnej i żmudnej, chcąc w formie rymowanej przyswoić sentencje praorów językowi polskiemu. Werszem nie da się wypowiedzieć cała treść przypowieści, ani w przybliżeniu oddać ich piękna. Mimo to praca godna jest uwagi, ponieważ możliwie wernie oddaje zasadniczy charakter sentencji, o co też tłumaczowi głównie i może wyłącznie chodziło.

M. F.

Z sportu.

Ż. K. S. II. — Pogoń III. 2:3 i 0:0.

Z dwóch meczów rozegranych przez powyższe drużyny o mistrzostwo klasy C. pierwszy przyniósł zwycięstwo Pogoni III w stosunku 3:2, drugi zaś zakończył się nierozegraną 0:0. Z własnej winy utracił Ż. K. S. II. trzy punkty w mistrzostwie, bo jak wykazał przebieg gry w obu dniach, miał on znaczną przewagę nad przeciwnikiem. Gdyby napad Ż. K. S. II na treningach pilniej wprawiał się w oddawaniu ostrych strzałów na bramkę i nie tracił wiele czasu na ustawianie się do piłki, mógłby w obu meczach zdobyć wielką ilość bramek a tem samym zapewnić sobie cztery punkty. Drużyna ta mogła z łatwością rozstrzygnąć te zawody na swoją korzyść, gdyby grała z nieco większą ambicją. Rosada dobrą obronę i bardzo dobrego środkowego w pomocy. Strzyżowski powziął się szybciej decydować przy centrowaniu piłki, zaś trójkę napadu korzystać z każdej sposobności nadarzającej się do oddania strzału na bramkę. W obu grach ostatnich sposobności tych było aż nadto, tylko strzelcy byli leniwi.

Czarni-Lechia 3:1.

W miejsce Słowanu, który nie przyjechał, grali Czarni przeciw Lechii. Podczas

gdy Czarni wystąpili w pełnym składzie, przygotowani na przyjęcie Słowanu, Lechia grała z dwoma rezerwowymi. Mimo to wynik dla Lechii wcale korzystny. Grę owartą i poprawną prowadził bez zarzutu p. B. Lor.

Ukraina-Skała 2:0.

Drużyny jeszcze niewyroblone, grają chaotycznie głównie górą i dalekimi strzałami. Materiał jednak doskonały, gracze fizycznie silni i wytrwali. W Skałe prawy łącznik wyróżniał się lepszą techniką.

mr.

NADESLANE.

ŁAZNIA i WANNY

ul. Żółkiewska (obok rampy kolejowej) Codziennie równocześnie oddziały osobne dla pań i panów. W PONIEDZIAŁKI i ŚRODY od godz. 1 w południe duża łaźnia dla pań, zaś dla panów mała. WIELE KABIN z WANNAMI. — Komfort. ciepła, woda źródła, para na kamień

Rodzinę Brüstigerów

poszukuje delegat z Ameryki w własnym interesie. Zgłoszenia pisemne przyjęcie Melle Kłucisz 5 — frwver. 1632

Dentysta Dr. Zygmunt Koellner

ul. Żulińskiego 8 (pierwsza boczna Łyczakowskiej i Plewarskiej).

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych Dr. W. Lauterstein b. elev. kliniki dermatol. w Berlinie powrócił Lwów, Sykatuska 37, (róg Słowackiego).

Okulista Docent dr. W. Reis

powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22 od 12¹/₂—3¹/₂. 10985

Maksymilian Mohr

powrócił, Podlewskiego 1. 9.

Adwokat i obrońca w sprawach karnych

Dr. Michał Ringel 11605

powrócił i urządza Lwów, Zygmuntowska 14.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

Dra. I. Uricha i Fr. Uricha

Kopernika 17, godz. ord 9—1. 3—6 1058

Wystawiamy na Targach Wschodach Hangar C. Nr. 16.

Zawiadomienie!

Dobrze wszystkim znana we Lwowie Firma

Norbert Ehrlich

Skład maszyn do pisania i urządzeń

» » biurowych « «

która w czasie wojny przemieszczona została do Wiednia, Wipplingerstrasse

Nr. 23, reaktywuje we Lwowie

swoje przedsiębiorstwo.

Firma ta nadal zatrzymała, Generalne zastępstwo dla Małopolski i Śląska cieszyńskiego maszyn do pisania

„MERCEDES“

i przyjmuje już interesentów w pro-

wizorycznym biurze przy

ul. Słowackiego 1. 4, II. p.

gdzie dyrektor firmy, pan Leon EHRlich

bezpłatnie i bez obowiązku kupna ma-

szynę demonstruje. 1073

Proszę nas odwiedzić Hangar C. Nr. 16

W Panu Drowi Führerowi z nader stranne w leczenie mojego dziecka z zapalenia płuc i bezinter-sowne udzielenie wszelkiej innej pomocy w niedostatku — serdeczne: „Bóg zapłać!“ 11643 Laura Schönfeld, Źródłana 23.

KRONIKA.
Od Wydawnictwa.

Z powodu ponownego podwyższenia płac, opłat pocztowych i kolejowych oraz innych wydatków związanych z wydawnictwem zniwoleni jeste my podwyższyć od 20. września br. cenę ogłoszeń w sposób następujący:

- 1) Zwyczajne za tekstem za wiersz nomp 20 M
- 2) Nadesłane i nekrologa » » » 60 »
- 3) Na pierwszej stronie » » » 180 »
- 4) Przed kroniką » » » 1.0 »
- 5) Po kronice i komunikaty » » » 90 »
- 6) Drobne ogłoszenie za każdy wyraz 8 »
- 7) Kupno, sp.z. daż, małżeństwo i pryw. koresp » » » 9 »
- 8) Cała stronica 20.000 »
- 9) Pół stronicy 10.000 »
- 10) Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem 60.000 »
- 11) Jedna szpalta na pierwszej stronicy 20.000 »

—□□—

Skład nut Elżbiety Schmal
Romnowicza 11 (boczna p. Akademickiego). 11592

—ooo—

Repertuar teatru Miejskiego.

Środa 21. bm. „Rigoletto“ Gościnnie występi A. Wesolowski.

Czwartek 22. bm. „Kobieta bez skazy“ Zapolskiej.

Piątek 23. bm. „Żydówka“ z Mannem. Sobota pop. 3.30 „Fircyk w zalocach“, Przedstawienie dla młodzieży.

Repertuar Teatru Małego.

Środa 21. bm. „Zakochani“.

Czwartek 22. bm. „Moralność p. Dulskiej“.

—□—

— Z teatru. W orerze w środę 21 b. m. z gościnnym występem A. Wesolowskiego, odegrany zostanie „Rigoletto“. W głównych partjach p. A. gasińska-Chojnowska Okoński, Dyryguje Lehrer.

We czwartek 22 b. m. „Kobieta bez skazy“ z p. Rasińską, Trapszo, Niemirycz, Dębicką i pp. Hierowskim, Bonardem, Bystrzyńskim w rolach głównych. Świetna ta komedia zawsze budzi żywe zainteresowanie.

— Z Teatru Małego. Wieczory tego tygodnia wypełnią dwie świetne komedye „Zakochani“ i „Moralność p. Dulskiej“ Sztuki te tłumnie ściągają publiczność, która znajduje w nich zawsze bardzo wiele dowcipu i szczerego sentymentu a w Zapolskiej a cydzielo, niewyczerpane źródło obserwacji życiowej.

— Dyrekcja Teatrów Miejskich poszukuje na korzystnych warunkach tenorów i basów do chóru. Reflektanci zechcą się zgłaszać codziennie w kancelaryi Teatrów Miejskich między 9 a 10 rano.

— Wieczór Ludwikowski w Szkole Macierzy w niedzielę 25. bm. bilety w droguery Słodowskiego Hotel Georger. 11634

— Mianowania. Naczelnik Państwa zmianował w ministerstwie skarbu dyrektorami departamentów p. Dra Kziemiaza Zaczka Wacława Dzierżogowskiego, Dra Karola Birkfelnera i Dra Wiktora Mikulewskiego.

— Konfiskaty. Konfiskacie uległy: „Ukraiński Wiadom“ za artykuł wstępny oraz „Dziennik Ludowy“ z 21. bm.

— Podrożenie dzienników. Z dniem 1. października nastąpi ogólne podrożenie dzienników. Wydawnictwa krakowskie zawiadają podrożenie poszczególnych egzemplarzy do 20 mk., podobnie dzienniki warszawskie i warszawskie. Przyczyną podwyżki jest niesłychane podrożenie papieru gazetowego.

Burmistrz Antoni Targów Wschodni urządza dzień i noc na dworcu głównym Lwów. Wytwórcy mogą korzystać z biura od 20. bm. uczestnicy dopiero od 24. bm.

— Pisma w Lwowie (?) Pisma ukraińskie donoszą, że wśród kół emigrantów

Wieloletnich utrzymuje się ugotowywa pogłoska...

Ważne dla emigrantów do Ameryki. W związku z wiadomością podaną przez nie...

Msgr dr. Nordson z Paryża donosi, że rząd francuski dzięki staraniom...

Pociąg dworski b. cesarza Karola. Tymi dniami odesłany został do Belgradu pociąg...

Wykaz dańków na rzecz Żyd. Fund. Mar. za czas od 1-31 września 1921

Table with 2 columns: Name of donor and amount. Includes entries like Białz, Białce złote, Bircza, Bohorodczany, Bolechów, Borszczów, Borysław, Brody, Brzeżany, Brzecz, Burzajn, Busk, Chodorów, Chorotków, Cygany, Dolina, Drohołyca, Głęboczek, Głogóry, Gwoździec, Halicz, Horodek, Husiatyn, Jagielnica, Jarów ad Tremb, Jaremce, Jaryczów, Jaworów, Jazłowiec, Jezierzany, Jezierna, Kałusz, Kamionka str. m., Kopyczyń, Koropiec, Kozłów, Kossów, Krystynopol, Kredawice, Kredzieke, Kuty, Łaczyn, Ławocz, Ławoczno, Łogajyn, Łulaczów, Lyliec, Lwów, Maryamgol, Mielnica, Mikolaów ad Gaje, Mikuliczyn, Mikulińce, Mołotczyńska, Mościska, Narałów.

Table with 3 columns: Location, amount, and total. Locations include Nizankowice, Nizów, Oleszyce, Orupia, Peczenizyn, Podkamień, Podwołoczyska, Potok złoty, Przemyślany, Radziechów, Rawa ruska, Rożniatów, Sądowa wisznia, Sasów, Skala, Skafat, Sijajyn, Sokal, Stanisławów, Strzeliska n., Strusów, Stryj, Szczetec, Szerzeniowca, Szas, Trumacz, Truste, Trembowła, Turka, Ustrzyki dolne, Wojłów, Zbaraż, Zaleszczyki, Zelenia ka, Złoczów, Żydaczów. Total: 1,609.037-07.

Z życia gospodarczego.

Wiadomości gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie.

Wykaz towarów zakazanych do przywozu z zagranicy.

„Monitor Polski“ Nr. 201 z dnia 5 września 1921 ogłasza nową listę towarów zakazanych do przywozu z zagranicy. Nowa lista obowiązuje od dnia 5 września br., ta równocześnie straciła moc obowiązującą wykazy towarów ogłoszone w „Monitorze Polskim“ Nr. 107 i Nr. 154 z 1920 r. Nową listę towarów zakazanych do przywozu z zagranicy można w Oddziale ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Podwyższenie dopłat walutowej (agio) do cła na towary o charakterze zbytkowym.

Rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 sierpnia br. została dopłata walutowa (agio) do cła na towary o charakterze zbytkowym, wyszczególnione w „Monitorze Polskim“ Nr. 128 z dnia 9 czerwca 1921, podwyższona z 19.900 proc. na 29.900 proc., czyli mnożnik stawek celnych będzie wynosił 300. Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 20 września 1921.

Obowiązującą dotychczas wysokość agio 19.900 można przejściowo stosować do towarów:

- a) nadanych do przewozu koleją lub statkiem najpóźniej w dniu 12 września br.
b) zalegających w dniu 13 września b. r. w składach celnych, urzędowych, kolejowych oraz nieurzędowych, publicznych i prywatnych. Ulgi wskazane w punktach a) i b) tracą moc obowiązującą z dniem 13 października b. r.

Skorowidz pr. emigru francuskiego.

za rok 1920 jest do przeglądnięcia w Oddziale ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Adresy firm zagranicznych pragnących nawiązać stosunki handlowe z Polską.

Nabe & Co, Sofia, pragnie nabyć w Polsce łąki z włoś. M. Forstner, Wiedeń XVII, Weronikagasse 44/Ig. pragnie nabyć w Polsce progi kolejowe i słupy telegraficzne.

Właściwość handlowa.

Lwów, 20. września 1921. Poza giełdą w walutach i dewizach tendencja zwykła, mocna.

Placono: Dolary ameryk. 4780-4800, kanadyjskie 4100, marki niemieckie 45'00 45'50 leje rum. 44 00, kor. czeskie 60'00 61'00-62'00.

Złoto: 10 rublowki 23'500, srebro 1 kor. 305.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 20 września 1921.

Akcje za sztukę (liczone z kuponem bieżącym. Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

Table with 3 columns: Company name, amount, and another amount. Includes Bank akcyjny związkowy 280-44'80, Bank dyskontowy we Lwowie 280-0, Bank hip. akcyjny 280-30, Bank hip. ziem. 280-23, Bank Małopolski 280-22'40, Bank powszechny kred. 140-7, Bank przemysłowy 280-23, Bank ziemsk. kred. 280-35, Browary lwowskie 500-100, Tow. Chodorów 140-7, Tow. sk. Karpalit -42, Cmielów Fabryka porcelany 140-, Fabr. Cementu Portland Szczakowa 1000-23, Tow. akc. Galicya 140-301, Tow. Galoia ex 490-22'50, Tow. Górka 140-15'40, Otkos Zakłady przem. drzewnego 140-0, Warszawska Skawak. budowy Parowozów 1000-0, Pezet, Pow. Zakłady budowlane 500-00, Pocisk Zakłady amunic. 5'0-70, Polski Glob 350-100, Polska Nafta 500-75, Polsk. Tow. handl. 500-21, Tow. Rakszaw. ex 140-56, Zakł. el. Siersza wsz. em 140-5'60, Gal. Zakł. gór. Siersza 140-0, Tow. Zieleniewski 140-20.

Waluty.

Table with 3 columns: Currency type, amount, and another amount. Includes Ruble carskie po 100 r., Ruble carskie po 500 r., Ruble drobne, Ruble dumskie (po 1000), Ruble dumskie (po 250), Ruble dumskie kienki (po 40 i 20), Karbowanice (po 1000), Grzywny (po 500 i wyżej), 1 frank franc., 1 Frank szwaj., 1 £ Sterling, 1 Dollar ameryk., 1 Dollar kanadyjski, Marki niem. (po 1000), Marki niem. (po 100), Marki niem. drobne, Lei rumuńskie (500), Lei rumuńskie drobne, Liry włoskie, Czeskie korony, Korony austr. niem. stemplowane.

Dewizy.

Table with 3 columns: Location, amount, and another amount. Includes Wypłata na Londyn, Wypłata na Paryż, Wypłata na Zurich, Wypłata na Praga, Wypłata na Wiedeń, Wypłata na Berlin, Wypłata na Nowy Jork, Wypłata na Medyolan, Wypłata na Bukareszt.

Stopa eskontowa P. K. K. P. 7%

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 20. września 1921.

P. T. H I-III, 1000-1200, Impex 375 425, Polska Glob 1200-1300, Żegluga Polska 400-450, Zieleniewski I-II, 10000 10500, Parowozy 1400-1500, Trzebinia fabryka maszyn I-III, 3400-3700, Lomiesz 920-960, Automotor 1900-2100, Polska Nafta 2700-3200, Siersza el. 2300-2400, Otkos 5500-6000, Pezet 1100 1200, Trzebinia tłuszcz. 3600-4000, Krakus 2900-3100, Cmielów 3600-3800, Górka 9400-9800, Siersza 10300-9600, T. P. G. 8800-9200, Chodorów 3200 3400, Pocisk 1150-1250.

Dolary ameryk. 4450-4550, marki niem. 4300-4500, korony austr. 3 05-3 35

kor. czechosł. 5300—5700, franki fr. 800, 20, dolary kanad. 3800—4100, franki szwajc. 000—000, franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0 00—0 00, lei rum. 0 00—42 00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00 00—00 00, flor. holenderskie 0000—0000.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 20. września 1921.
Dolary amer. 4830—4675, funty szterlingi 17800, marki niem. 4675.
Berlin 47 25—46 25, Głonsk 47 00, Nowy Jork 4700, Paryż 355, Wiedeń 319 818, Nafta 3125.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 20 b. m. Berlin 5 45, Praga 6 90, Nowy Jork 581—, Austr. noty kor. stempl. 0 41, Budapeszt 1 05, Bukareszt 5 70, Wiedeń 0 55, Medyolan 24 35, Zagrzeb 2 50, Warszawa 0 13.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 20. bm. Berlin 0 00, N. Jork 000 00, Paryż 41 10, Bruksela 00 00, Sztokholm 125 50, Madryt 75 60, austr. korony stemplowane 0 38 Budapeszt 1 05, Bukareszt 5 65, Wiedeń 0 55, Holandia 000 00, Londyn 00 00, Medyolan 24 30, Kopenhaga 105 00, Chrystyiania 73 75, Buenos Aires 175 00, Warszawa 0 13, Praga 6 90, Zagrzeb 2 40.

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT.) Giełda wiedeńska z 20. września:

Renta majowa 140 00, austr. renta koronowa 140 00, węgierska renta koronowa 298 00, Losy tureckie 8 000—, Renta lutowa 145 00, Anglobank 2748—, Bankverein 1542 00, Bodenkreditanstalt 1757 00, Kreditanstalt 0000—, Bank depozytowy 0000—, Laenderbank 3640 00, Merkur 1158, Unionbank 1385—, Zwiłnońska banka 7795 00, Kolej północna 38 800—, Kolej południowa 4350—, Alpiny 9800—, Berg und Huetten 17 990—, Krupp 4810 00, Poldihütte 8800 00, Prager Eisen 23 500 00, Rima 7799—, Skoda 9890—, Zieleniewski 0000—, Apollo 9400—, Fanto 49 000—, Galicja 00 000—, Schodnica 00 000—, Galic. Karpaty 29 800—, Koleje austriackie 8995—, Losy węgierskie 000—, Priority kolej półn. 4630—, Bank obrotowy 920—, Kolej Lwów-Czern. 0000—, Siersza 0000—.

Wiedeń. Kursa austriackiej Centrali dewiz z 20 bm. Amsterdam 526 09, Zurych 286 75, Berlin 1567 00, Kopenhaga 292 75, Bruksela 000 00, Chrystyiania 211 75, Sztokholm 353 70, Zagrzeb 728 00, Budapeszt 248 50, Bukareszt 1570, Londyn 6105, Praga 1933 00, Medyolan 6820, Nowy Jork 1647 00, Paryż 11610, Sofia 0912 50, Warszawa 30 75—00 00.

Marki niem. 15 64, marki polskie 33 35—00 00, fr. francuskie 11580, szwajc. 286 25, fr. belgijskie 114 40, lewy bułgarskie 10 40, lei rumuńskie 15 05, liry włoskie 00 00, funty szterl. 6080, dolary amer. 1629, noty holenderskie 000 00, noty duńskie 000 00, noty norweskie 000 00.

Berlin. (Pat.) Kursa dewiz z 20 bm. Amsterdam 0000 00, Antwerpia 000 00, Kopenhaga 1863 10, Sztokholm 2277 70, Helsingfors 154 50, Włochy 444 55, Londyn 399 60, Nowy Jork 105 39, Paryż 749 25, Szwajcaria 1825 00, Hiszpania 1178 60, Wiedeń, kor. stempl. 9 83, Praga 123 60, Budapeszt 18 93.

Berlin. (Pat.) Kurs dewiz z 20. bm. Dolary amer. 105 05, franki belgijskie 741 25, fr. francuskie 749 50, fr. szwajc.

1827 00, funty szterl. 392 00, liry włoskie 445 00, marki polskie 2 32 1/2—2 35, kor. czeskie 122 75, kor. austr. 6 85.

Z giełdy zbożowej.

Warszawa 20. września (Pat.). Giełda zbożowa i towarowa. Na dzisiejszym zebraniu dokonano następujących transakcji: Otręby jęczmień 4 600, żyto 7 800—7 200, owies 7 500, jęczmień 6 500, żyto franco skład w Warszawie 7 200, mąka żytnia procentowa netto skład w Warszawie 10 000. Obroty średnie. Ceny rozumieją się za 100 kg, stacya załadowania, z wyjątkiem cen podanych loco Warszawa.

NADESŁANE.

Z okazji zaręczyn p. Jetti Garfunkel ze Skaly z p. Emanuelem Schäfferem z Mielnicy zasyła serdeczne życzenia
Wolf Kimmel z rodziną. 11631

Gizela Kalmus — Schmarjahu Grünfeld

Lwów Stanisławów
zaręczeni w wiedeńiu 1921. 11622

Z okazji z rączyn naszej kochanej siostry Lotti Elbergerówny z p. Ch. Dawidem gratulują serdecznie
Frieda, Pepi, Fani. 11628

Z okazji zaręczyn mojej ulubionej siostrzenicy Lotti Elbergerówny z p. Ch. Dawidem gratuluje serdecznie i życzy jasnej przyszłości
Dawid Auerbach. 11625

Do ślubu p. Einy Witels z p. Königsbergiem składają życzenia wszelkiej pomyślności Dr. P. Pordes i żona. 11641

Zawiadamiamy tą drogą wszystkich krewnych i znajomych, że śluby nasze odbyły się w Lwowie dnia 18, bm.

Liza Falber
Ezechiel Grünfeld,
i Różia Falber
Franciszek Knopf.

F. ncia Huhn — Józef Pressner
Zaleszczyki
zaręczeni w wrześniu 1921. 11648

Z okazji zaręczyn p. Fañci Huhn z p. Józefem Pressnerem gratuluje serdecznie — Fancia Türk, Gerszon Huhn, Samuel Hackmajer, Chaim Eisig Majer i bracia Schrenkel. 11647

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. powrocił i ordynuje Słowackiego 4 naprzeciw gł. poczty. 5779

Okulista **Dr. MAURCY LAUTERSTEIN** lekarz I. klasy I. kliniki we Wiedniu ord. SZO-PENA 7 od 3—5 popoł. (boczna Podlewskiego). 11605

Dr. Maksymilian Roller Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 5779

Sekundaryusz szpitala tyd. **Dr. IGNACY SCHWARZ** powrocił i ordynuje Brajerowska 6.

Dr. ZOFIA WEPPER Sekundar. Szpitala powsz. ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych, od 3—5-tej — kosmetyka lekarska JANOWSKA 26.

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuje spółnika jakiegokolwiek branży z większym kapitałem. Wiadomość Turteltaub, Kazimierzowska 41. 11670

POSAD POSZUKUJĄ.

Handlowiec inteligentny działo papierowego pragnie zmienić posadę, Wiadomość w Biurze ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana pod »Facho-wieca«. 11651

Buchalter i korespondent z długoletnią praktyką poszukuje posady do biura lub przedsiębiorstwa handlowego na prowincyi. Adres Akropolis, Brody, Poste restante. 11633

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Pomieszkanie 2 pokoje przedpokój, łazienki, kuchnia gazowa, komfort, zamienię na takie we Wiedniu. Zgłoszenia W. M. Biuro ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2. 11646

Do oddania dwa pokoje frontowe w parterze na biuro (śródmieście). Wiadomość »Chirurgia«, Jagiellońska 15. 11650

WYNAJME pokój wraz z wiktem studentowi lub studentce. Częściowa zapłata prowiantami. — Blizsza wiadomość w Administracji. 11626

RÓŻNE.

Właścicielka Salonu Maison »Winitz«, Halicka 21 powróciła z Wiednia i Budapesztu. 1141

KUPNO-SPRZEDAŻ.

WAZNE dla pań i panów! Fabryka kapeluszy. męskich, damskich i dziecięcych, filcowych wełnowych pod firmą S. Fink, Lwów, ul. Krakowska L. 1 p. przyjmuje kapelusze do przefasowania według najnowszej mody. Dla przyjezdnych wykonywa się wszelkie roboty w 24 godzinach 10657

Roboty szkolne na płótnie, sprzedaje, haftuje i wyblam Kazimierzowska 2. 11577

Na nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elzbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzone magazyn. Wysyłka na prowincję. 10224

Stare gazety około 200 klg. sprzedam Brück, Kościuszki 2. 11552

Kredę białą (Alabaster), tabliczki kamienne Nr. 8 i rysiki poleca Hurtownia papieru Glimmer i Ska Lwów, Leńonów 41. 11630

WOLNE POSADY.

Zręczny chłopak do ekspedycji poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia także między godz. 12—1-szą.

Praktykanta płatnego i pannę do ekspedycji przyjmie zaraz Magazyn papieru i galant. Batoroego L. 6. 11441

Chłopaka z uczciwego domu do nauki krawiectwa przyjmie na dobrych warunkach natychmiast pierwszorzędną pracownia sukien męskich K. Fuhrmann, Lwów, pl. Halicki 12 A. 11553

Rutynowana, pierwszorzędną sila biurowa z ładnym piśmem poszukiwana do Administracji »Chwili«. Zgłoszenia osobiste ze świadectwami stwierdzającymi kwalifikacje między 12—1.

Poszukuję nauczycielki do dziewczynki z I. klasy. Sobel, Tatarska 2. Zgłoszenia od 1 4. 11639

Subjektka zdolnego lub (subjektki) z długoletnią praktyką, poszukuje skład papieru i towarów galanteryjnych. I. Kupferschmieda, ul. Ruska 18. 11638

Zdolny ekspedient kolejowy z dłuższą praktyką, jakoteż rutynowany buchalter-saldokontysta poszukiwani do biura spedycyjnego Neuman i Ska, Furmańska 6. 11629

Samodzielna buchalterka i korespondentka z dobrem piśmem poszukiwana. Osobiste zgłoszenia z piśmenną ofertą między 4—5 w hurtownym składzie cukrów Zygmunta Zeigera, Lwów, Kazimierzowska 17 (róg ul. Furmańskiej). 11635

Adwokat Dr. Weitz, Lwów, Podlewskiego 10 przyjmie koncyplenta. Zgłoszenia od 4 1/2 do 6-tej. 11636

Ogłoszenia.

E. F. E. F.
najpewniejszą angielką S. Feder, Lwów, ul. hyg. poleca »S. Feder«, Sykstuska 7. Wysyłka na prowincję dyktando i opłatnie za nadaniem 100 Mp. za tw.

Telegram!

Już nad zodi
trans oit

UBRAŃ MĘSKICH i dzieciennych.

Ręglony jesienny, szkarpeki, pończochy, rękawiczki, Tiller — Rutowskiego 7
bielizny, krawataki i mydła toaletowe. » NAPRZECIW KATEDRY. 11450

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

KOWERY STARE oraz PLYTY GRAMOFONOWE
mogą być polamane. płace po 85 Mk. za sztukę
JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul. Akademicka 26. 1073

Wielką Wygodą

jest noszenie obcasów gumowych Berson, które przez swą elastyczność chronią Wasze nerwy.

Obcasy Berson są trwałe i tańsze od skóry.

Obcasy Gumowe Berson

Apteka na Zachodzie —

śliczna miejscowość — do wydzierżawienia. Zaraz potrzebna gotówka 2 1/2 miliona. — Zgłoszenia Lwów, Chmielowskiego 3 gospodarz. 11612

Do gimnazjum żeńskiego w Łodzi poszukiwany nauczyciel(ka) historii. Wymagane: wyższe wykształcenie — pożądana praktyka pedagogiczna.

Oferty: Łódź, Pokudniowa 18 gimnazjum. 1117

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, diamenty, perły, złote zegarki
płaci summiennie
H. GUTTERMANN
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Tarnów!

Mamy zaszczyt zwrócić uwagę Szan. P. T. Kupcom Tarnowskim, że otworzyliśmy

FILIE W TARNOWIE
pod adresem **KRAKOWSKA 3.**

Ładunki zbiorowe. — Ładunki bagażowe. —
» » » » Zaliczki kasowe. » » » »

Z poważaniem

Feldman i Danzinger

Spółka z ogr. odp.

Kraków — Lwów — Tarnów.

11452

Pierwszorzędny technik-dentystyczny

z kompletnym urządzeniem poszukuje lekarza na prowincji lub we Lwowie celem zawarcia spółki.

Zgłoszenia pod »Lekarz« do Biura dzienników i ogłoszeń S. Herera, Pasaż Hausmana 9. 11556

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz **S. ALTHOLZ**, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchodzą przez ulicę Sykstuska Nr. 6. 10145

10% więcej niż każdy inny!

plac: **ZŁOTO, BRYLANTY**
za wszelką biżuterię
I. SELIGMAN LWÓW,
pl. Akademicki 4.
Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

SZKŁO, TAFLOWE (szyby do okien)

pierwszorzędnej jakości w przesyłkach wagonowych i częściowych z szybką dostawą poleca

J. D. UNGER fabryczny skład szkła taflowego.
Tarnów, Krakowska 2. 11089
Tel. 43. adr. n. telegr. Unger, Tarnów Krakowski.

Materace

włosienne i sprężynowe, ceratki gumowe, firanki i portyery poleca największy skład tapet

Sykstuska 18. Kiczales i Margulies. 10741

JABŁKA

WAGONOWO

zakupi krajowa Wytwórnia win owocowych

„JABŁOWIN“

» UL. BOGUSŁAWSKIEGO 6. »

Ustne oferty z wozami przyjmują od 9 do 12. 11649

Złote obrączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 500

z 1000. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.

JUBILER
H. MANDEL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kinu Kopernik. 10530

WOLNE POSADY.

Pracownia cukernicza Legionów 25, poszukuje dziewczyny i chłopca do roboty. 11609

Plaszcze górskie, węże, RO-

WERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dzieciennych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej

Malwina Immerglück

Lwów, Jagiellońska 17
kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe 10779

Na sezon szkolny poleca »HURTOWNY

SKŁAD **Ignacego Schlaga** Rynek PAPIERU 1. 14.

Zeszyty, bloki rysunkowe, notatki, tabliczki, rysiki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych 11348

Dla Eksporterów i Odbiorców w krajowych dostarczamy natychmiast najlepsze »

Papę dachową i Asfalt

hurtownie i detalicznie. — Ceny konkurencyjne.

FABRYKA W. ŻARLIŃSKI
PAPY
Stanisławów, Sapieżyńska 10. Tel. 1302

Polonista (ka)

poszukiwany natychmiast pod bardzo dogodnymi warunkami do gimnazjum w Królestwie. — Zgłoszenia — Dyrekcja Gimnazjum WAŁOVA 31. 11627

Praktykanta(k)

poszukuje Zakład dentystyczny w domu w Biurze dzienników i ogłoszeń Scherera
Pasaż Hausmana. 1652

Najserdeczniejsze podziękowanie wyrażam

p. Adolfowi Libmanowi

właścicielowi kantoru wymiany przy ulicy Sykstuskiej 1. 8, który po upływie całego dnia zawiadomił mnie o przepłaconej wskutek nieos. różności kwocie 100 000 marek. 11644

Jakób Mende'sohn.

Plaszcze dzieciinne

w Magazynach Konfekcji męskiej i dzieciennej

Körner

Lwów, Trybunalska 6. 11513

„SUDON“ NAJLEPSZY I NAJWYDATNIEJSZY

Klej etykietowy i biurowy

ZADAĆ WSZĘDZIE! 11334

Fabryka: Lwów, ul. Skarbkowska 35

Wydawnictwo Spółki wydawniczej »Chwilas«
Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipser.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11